

Новини ▶ 7

Данък сгради за 100 хил. души в София все пак ще расте, но с по-малко

Компании ▶ 11

Вече и Globul предлагат роуминг сред облаците

Пари BONNIER
pari.bg

Четвъртък

9 декември 2010, брой 235 (5046)

USD/BGN: 1.48169

▲ +1.23%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.32000

▼ -1.22%

Българска народна банка

Sofix: 356.41

▲ +0.23%

Българска фондова борса

BG40: 111.21

▼ -0.02%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

ДЪРЖАВАТА СИ ВРЪЩА ПЪЛНИЯ КОНТРОЛ В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Болниците вече няма да са търговски дружества
Държавната здравна каса остава монополист
Няма да има клинични пътеки
Държавата ще управлява болниците
Ще има “регулирана конкуренция”

▶ 8-9

Тема на деня ▶ 4-5

Военният кетъринг вече няма да бъде секретен

Новини ▶ 6

При фалит трудовите договори ще се прекратяват до месец

Технологии ▶ 22-23

Игрите вече не са (само) за деца

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Боряна Пенчева

Министерският съвет предложи за директор в Съвета на директорите на Европейската инвестиционна банка заместник-министъра на финансите Боряна Пенчева. Тя беше избрана за заместник-министър на финансите на мястото на Ана Михайлова в средата на август. В съответствие с устава на ЕИБ съветът на директорите се състои от 28 директори и 18 алтернативни директори.

Губещ
Дик Чейни

Нигерия е повдигнала обвинения срещу бившия вицепрезидент на САЩ Дик Чейни заради скандал, в който е замесена бивша гъщерна фирма на енергийната компания Halliburton. Делото, което се разглежда от антикорупционната агенция на държавата, се върти около инженерната фирма KBR, която е признала даването на подкупи. Чейни беше главен изпълнителен директор на Halliburton, преди да стане вторият човек в САЩ през 2001 г.

Мнения

► По темата „Фирмите планират скромен ръст на заетостта през 2011 г.“

► България показвала оптимистични данни за заетостта... Ами ще показва, фирмите като уволниха сумата народ преди година-две, хайде сега да ги наемат наново.

От: **uvolnen**

► По темата „МВФ е доволен от бюджета на Ирландия“

► Ирландците сигурно са единствените хора в света, които се опъват, когато им дават пари. А като се радваха на въображаемите си пари, не се оплакваха, нали?

От: **очуген**

Коментар

Да се отопляваш във Варна

► Бившата ТЕЦ Варна ограничи загубите по мрежата, намали цените за отопление и възвръща доверието на абонатите в парното

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Жителите на Варна са по-щастливи от софиянци. Не защото морската столица в няколко поредни години бе обявявана за най-добрия град за живеене. Поводът за радост е от много битов характер - отоплението през зимата. Бившата „Топлофикация - Варна“ (сега „Далкия Варна“; подробности на стр. 14) се оказва по-добра от софийската. Очаквано - тя е собственост на международна компания. Столичната засега е собственост на общината. Преди това обаче беше прехвърляна от общината към държавата, после пак към общината. В момента даже си няма ръководство, защото Столичният общински съвет все още не го е избрал. Новините около „Топлофикация - София“ превърнаха думата „парно“ в синоним на проблеми, измама, кражба. За това любезно съдействаха и бившите ѝ директори, и управляващи. Лошият мениджмънт, източването на дружеството и съдебните дела отслабиха доверието на абонатите. Дълговете от и към дружеството продължават да се

Елина Пулчева
elina.pulcheva@pari.bg

„Голям е и броят на абонатите, които се отказват от услугата и се насочват към алтернативни начини за отопление - газ, електричество, дърва, въглища

трупат. Въпросът дали „Булгаргаз“ ще осигури ресурс през отоплителния сезон въпреки задълженията на топлофикацията е актуален всяка година. Все по-голям е броят на клиентите, които не плащат сметките си. Те се трупат с години, стигат четирицифрени суми. Голям е и броят на абонатите, които се отказват от услугата и се насочват към алтернативни начини за отопление - газ, електричество, дърва, въглища.

Подобна е била ситуацията и във варненското дружество, преди да стане част от международна компания. Сега картината е различна - нови абонати, завърнали се стари клиенти, инвестиции в когенерации (едновременно производство на електричество и топлинна енергия). Този метод на работа пък води и до по-ниски сметки. Как да не станеш абонат на ТЕЦ Варна?

От компанията обявиха, че за 3 години са намалили загубите по мрежата наполо-

вина. Отчетите на дружеството показват, че приходите му са се увеличили с 43% през 2009 спрямо 2008 г. Цифрите говорят най-добре.

Кога и дали ще може да се похвали „Топлофикация - София“ с подобни постижения, никой не знае. Нека първо бъде избрано новото ръководство. После да се помисли и за инвестиции в мрежата. А най-добре би било собственикът на софийското дружество да последва примера на варненското. Стига да може. А това е поредното доказателство, че държавата не е най-добрият собственик. За приватизацията на столичното дружество се говори от години. Обаче само се говори. И както вървят нещата, някой ден няма и да има смисъл от това - просто „Топлофикация - София“ ще остане без абонати. А ползите ще са за всички. Вече няма да се налага държавата да налива субсидии в компанията, а ползващите услугите ѝ може би няма да се чудят как да се отказват от тях. Пък отказалите се може дори да започнат пак да се включват. ■

pari.bg Топ 3

1 Фирмите планират скромен ръст на заетостта през 2011 г. Заради нарасналия износ най-оптимистични са работодателите от промишлеността.

2 Половината компании залагат ръст на продажбите догодина. Не всички прогнози на бизнеса обаче се сбъдват.

3 МВФ е доволен от бюджета на Ирландия. Първата част от фискалния план беше одобрен от парламента късно във вторник.

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
Лилия АПОСТОЛОВА
4395802
lilia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
Станислава АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanasova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg
ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филпа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Мила КИСЬОВА - 4395863
mila.kisiova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Георги АНДРЕЕВ - 4395825
georgi.andreev@pari.bg
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg
Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
ТЕНДЕНЦИИ
Биляна ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841
hristo.laskov@pari.bg
Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
PARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елина ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg
Марина УЗУНОВА - 4395864

marina.uzunova@pari.bg
ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

Цитат

„Ние, българите, винаги по презумпция си самопречим, самозастрелваме, създаваме си проблеми. Кога ще се научим да вървим три крачки напред, а не една напред, една наляво, една надясно, две назад, аман!

► Росен Плевнелиев, министър на регионалното развитие

Число на деня

14

► процента от глъжниците на НАП не са платили задълженията поради липса на финансови средства

Коментар

Нещо не е наред

Нещо не е наред в образователната система, каза Бойко Борисов. Дават се много пари, а резултатите са лоши - както за пореден път потвърди международното изследване PISA. Мисля, че това е исторически момент в мисленето на премиера. Бойко Борисов осъзна и публично обяви, че даването на пари не е достатъчно за решаването на проблемите. Когато системата не работи добре, можеш да даваш колкото си искаш пари и резултатът няма да е добър.

Досега Бойко Борисов постоянно раздаваше пари наляво и надясно, въпреки че с това раздуваше бюджетния дефицит и влошаваше възможностите за развитие на българската икономика. Вероятно е вярвал, че ползата от харченето на пари ще бъде по-голяма от вредата, която нанесе на икономиката с бюджетната си политика. Е, вече може би осъзнава, че сметката не се връзва.

Раздуването на бюджетния дефицит намали доверието към страната, намали чуждите инвестиции, поддържаше висока рискована премия и оттам банковите лихви останаха високи, както и лихвите по държавните дългове. Иконо-

Георги Ангелов, старши икономист в "Отворено общество"

„В образованието и в много други сектори нещо не е наред. При това се знае какво точно не е наред и как да се поправи

миката понесе това страдание, но публичният сектор не се подобри въпреки харченето на все повече пари.

След като Бойко Борисов вече осъзнава простата истина, че системата не работи, той трябва да направи и следващата логическа стъпка - да подкрепи реформи. В образованието, науката, здравеопазването, бизнес средата, администрацията, полицията и т.н. Но не палиативни реформи като в пенсионната система, а истински, дълбоки, разтърсващи реформи. Между другото на база на изследването PISA има много анализи, които показват какво

трябва да се прави. Например за учудване на повечето български политици даването на повече пари не решава проблемите в образованието никъде по света. За сметка на това автономията на училищата е изключително важна - става въпрос за автономия при разпределяне на разходите, при определяне на заплати, при назначаване и уволняване на учители, при избор на учебници. Наличието на външно оценяване също е изключително важно.

Не на последно място изборът и подготовката на учители е с огромно значение. В някои от най-успешните страни за учители се приличат най-добрите студенти и ученици (в топ 10% по постижения). След това те се обучават постоянно - на работното място или извън него. В някои страни дори най-добрият учител става директор на училището и е отговорен за развитието на останалите учители.

Въобще и в образованието, и в много други сектори нещо не е наред. При това се знае какво точно не е наред и как да се поправи. Търси се само реформаторският политик, който иска да приложи необходимите реформи.

Към Бургас

► Първият асфалт беше положен на лот 2 от автомагистрала "Тракия" от Стара Загора до Нова Загора. Изпълнителят на проекта, обединение "Магистрала Трейс", ще построи почти 32 км за 137 млн. лв. Първата копка беше направена на 3 май тази година, а цялата магистрала го Бургас трябва да бъде открита през лятото на 2012 г.

Мнозинството от ГЕРБ не пожела да осъди „възродителния процес“

С действията си депутатите от управляващото мнозинство ту осъждат, ту не осъждат тоталитарното минало

Бойко Борисов, който публично изразява симпатия към дългогодишния ръководител на тоталитарна България Тодор Живков.

„Нима не искате да се разграничите от Тодор Живков? Дайте знак, това е в полза на демократичните ценности“, призова от трибуната Михайлова.

Без знак за демократичност

Предложението на депутатите от Синята коалиция бе направено по повод на това, че този месец се навършват 26 години от първите прояви на асимилация. Те настояха парламентът да осъди „възродителния процес“.

Зам.-председателят на парламента Екатерина Михайлова посочи, че 21 години след промените българският парламент е приел определени законодателни промени, но не е приел акт, с който да осъди „възродителния процес“, а това е знак на цивилизованост, на отношение към стандарти за права и сво-

Избирателна пропускливост

Мнозинството в парламента обаче не пожела да даде този знак, въпреки че само седмица по-рано депутатите одобриха друго предложение на Синята коалиция, което е символичен знак на неодобрение на порочни практики от тоталитарно време - ограничения за награждаване с държавни отличия за лица, свързани с репресивния апарат на комунистическия режим. С 83 гласа „за“ депутатите решиха, че сътрудниците на бившата Държавна сигурност няма да може да бъдат награждавани с ордени и медали.

В броя четете още

Компании ► 12

„КредитЦентър“: прогнозира 9% ръст на ипотечните кредити догодина

Компании ► 13

През следващата година ще бъдат открити три нови мола

Компании ► 15

► Детелина Чалъкова

Либерализацията на енергийния пазар качи приходите на „Енемона Ютилитис“

Военният кетъринг вече няма да

Новите обществени поръчки за хранене в армията преминаха от тайните процедура. Съмненията за прозрачност на конкурсите обаче остават

Четири години след подписването на първите договори за "кетъринг в армията" Министерството на отбраната прави първи стъпки към по-справедливи и прозрачни процедури за избор на фирмите, които да доставят храна в подразделенията. Първите действия в тази насока са подготвяните в момента от военното ведомство две открити процедури по Закона за обществените поръчки - за "доставка на хранителни продукти" и за "организиране на фирменото хранене". Критериите ще бъдат публично обявени и всяка фирма, която отговаря на предварителните условия, ще може да се бори и да доказва, че е по-добра.

Нека бъде светлина

Досега милионите във фирменото хранене в армията се раздаваха на тъмно след съмнителни конкурси за "специални" обществени поръчки, които се ползваха със защитата на конфиденциалността. Експертите от министерството по свое усмотрение избирали на кои фирми да изпратят покана за участие в конкурса, което поражда и съмнения за обективността на процедурата. Строго секретна оставаше информацията кои са тези фирми, с какви мотиви отпадат някои от тях, а други остават и печелят и т.н.

Всичко това може да излезе на светло до седмици с провеждането на откритата процедура за избор на следващите фирми за кетъринг.

Съмненията остават

По-младите играчи на пазара като VIP catering обаче все още имат сериозни съмнения, че промяната на процедурата може да повлияе по някакъв начин върху прозрачния избор. Фирмата е на пазара от 3-4 години и сред нейните клиенти са чешкото посолство, "Нестле България", Moody International, "Сименс България" и др. Според единия от собствениците на VIP catering Мартин Георгиев няма никакъв смисъл от участие в подобни конкурси, тъй като те са нагласени. По думите му фирмите, които печелят обществени

Мария Веромирова
maria.veromirova@pari.bg

ните поръчки, са едни и същи години наред и нови трудно може да заемат места им.

Междувременно - доплащане и столово хранене

Договорите с четирите фирми, които досега хранеха военните в структурата на Българската армия, изтекоха в края на май т.г. Оттогава досега нови договори няма, нито анекси към старите. Вместо това на военнослужещите се изплаща стойността на полагащата им се безплатна храна. В гарнизоните с достатъчно на брой личен състав военните се хранят в разкритите военни столове, съобщиха от Министерството на отбраната. В останалите, в които броят на военнослужещите е твърде малък, не е ефективно разкриването и поддържането на столове. И в тези случаи на военнослужещите се изплаща стойността на полагащата им се безплатна храна. Методът на столовото хранене и доплащанията ще продължи до сключването на новите договори за кетъринг с фирми, които ще бъдат избрани с новите обществени поръчки, обясниха от МО.

Заявки за пълна промяна

Още при встъпването си в длъжност министър Аню Ангелов направи заявка за премахване на корупцията и злоупотребите във военното министерство. Самият той определи ведомството като министерството, в което най-много се е крало през годините, и обеща да сложи край на порочните практики.

Наред с разпродадените през годините апетитни имоти под шапката на МО на смешно ниски цени изборът на процедура за обществени поръчки е сред най-сериозните инструменти за злоупотреби. Всички дейности, доставки и услуги за нуждите

► Методът на столовото хранене и доплащанията в армията ще продължат до сключването на новите обществени поръчки

на ведомството години наред са обявявани като "специални обществени поръчки", ползващи се със закрилата на конфиденциалността и липсата

на информация как се избират фирмите. От самото министерство признават, че в повечето случаи изборът на този вид процедура е бил неоснователен.

Кетърингът е типичен пример за аутсорсинг на услуга, за чието възлагане има всички основания да бъде използвана откритата процедура. Така всички

фирми, имащи интерес към поръчката, може да участват и да се конкурират с по-добра оферта.

МО изпълнява твърде много несвойствени за не-

► Ръководеното от министър Аню Ангелов ведомство забави в началото на тази година плащанията на фирмите, които хранеха армията, с около шест месеца

Ще

Забавяне на плащанията и драстично намалената стойност на доскоро апетитните поръчки за милиони може да откаже фирмите от участие

Дали обаче новите поръчки ще бъдат привлекателни за фирмите? За разлика от сключените през 2006 г. договори, когато в България все още имаше наборна военна служба, сега страната ни има само професионални военнослужещи. В до-

Дейностите, доставките и услугите за нуждите на Министерството на отбраната години наред са обявявани като "специални обществени поръчки", ползващи се със закрилата на конфиденциалността

бъде секретен

“специални” към откритата

гоговори за кетъринг с фирми, които ще бъдат избрани с предстоящите

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

го дейности. Аутсорсингът е единият от начините ведомството да се освободи от тях и да се съсредоточи върху основните си занимания.

Възлагането на дейности на външен изпълнител и в частност кетърингът като модел са приложени успешно в много държави. Проблемът в България

досега беше лошото им изпълнение.

Намирането на правилната формула може да го превърне в ефективен и у нас.

има ли интерес

пълнение на това в армията текат сериозни процеси на реструктуриране и реорганизация, включващи големи съкращения на щата.

Съществува реален риск стойността на доскоро апетитните поръчки за милиони да намалее драстично заради по-малкия брой военнослужещи, които имат право на безплатна храна. През миналата и тази година свитият бюджет на МО доведе до забавяне на плащанията с около шест месеца на фирмите, които доскоро хранеха военните. Заплахата това да се случи отново след подписване на новите договори също има

демотивиращ ефект за потенциалните кандидати.

От германската фирма “П. Дусман”, която е една от четирите фирми, доставяли вече храна в подразделенията в страната, обясниха, че биха участвали отново в конкурса, но само след като видят конкретните параметри на поръчката. Фирмата е и единствената от предишния “специален” конкурс, която е специализирана в кетъринга. Тя е утвърдена международна фирма, която работи в 28 държави.

Друга голяма компания на пазара за кетъринг услуги - “Парти фууд”, която

е участвала в предишния конкурс на МО, но не е била сред одобрените, също би проявила интерес към новата поръчка. Фирмата от години е в този бизнес и нейни клиенти са “Мини Марица Изток” ЕАД, “Белла България” ООД, АЕЦ “Козлодуй”, болнични заведения и др. Въпреки че в предишния конкурс “Парти фууд” е била отстранена, фирмата не е демотивирана да участва в новите поръчки. Водещи в решението й да подаде оферта обаче ще бъдат конкретните параметри на поръчката - стойност, срокове, условия и др.

Ще се включим само като подизпълнител

Обществените поръчки не са и не са били приоритет за нашата фирма. Не мисля, че има смисъл от тях, тъй като са нагласени и се печелят от хора, за които предварително се знае, че ще бъдат избрани. Това, че поръчката от специална става откритата, въобще няма никакво значение и не съм убеден, че ще бъде прозрачна.

Няма реален пазар на кетъринговите услуги при обществените поръчки, нито реална конкуренция между фирмите. Едни и същи фирми печелят от години и нови трудно може да заемат местата им. Ние сме на пазара от 3-4 години и фирмите, с които работим, са частни. Работата с тях е на съвсем друг принцип, въпреки че някои също организират конкурси.

Мартин Георгиев,
съсобственик във VIP catering

” Едни и същи фирми печелят от години и нови трудно може да ги изместят

Фирми като нашата нямат никакъв достъп до тези конкурси и обществени поръчки независимо от професионализма и качеството, които можем да предложим. Единственият шанс да участваме е да се включим като подизпълнител. Случвало ни се е да получаваме обаждания от фирми, които ни

казват спечелили сме еди-какъв си търг или искаме да участваме в еди-каква си поръчка. Само че те въобще не са се занимавали с подобна дейност и са на светлинни години от храненето и кетъринга. Затова ни предлагат да използвават нашата фирма заради предмета й на дейност. Те да получат процент от стойността, а пък ние реално да вършим цялата работа. Подобни предложения не сме приемали и не искаме да участваме в такива схеми.

Като цяло смятам, че са нужни много усилия и промени, за да се установи реален, конкурентен пазар на тези услуги. Не само в този сектор, но и във всички останали всеки трябва да прави това, в което е силен. **П**

Не участваме, ако видим “подводни камъни”

Компанията ни е една от най-големите кетъринг компании в България, разполага с ноу-хау и ресурси да осъществи такава дейност. В същото време е единствената българска фирма, канена да участва в конкурси на НАТО, където процедурите са изготвени прецизно и кандидатите са поставени на равни начала.

Фирмата ни би участвала в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка на военното министерство, в случай че документацията и условията за участие са изготвени

Веселин Стойчев,
изпълнителен директор,
“Либърти Фууд Сървисис”

” Фирмата ни би участвала в откритата процедура за възлагане на обществена поръчка на военното министерство

професионално и методиката и критериите за оценка са обективни. След анализ на документацията по подобни процедури за възлагане на обществени поръчки компанията ни понякога избира да не участва.

Подготовката на такава оферта отнема много ресурси, затова, когато в процедурата има “подводни камъни”, ние взимаме решение да не участваме. По принцип обаче фирмата ни проявява интерес към такава поръчка и би участвала в подобна процедура. **П**

След А ще има ли Б

Откритата процедура също крие подводни камъни като създаване на критерии за “определени” фирми

След избора на откритата процедура възниква въпросът ще последва ли открит и справедлив избор. Какви ще бъдат условията, които министерството ще заложи като условие за участие в конкурса? Ще бъдат ли достатъчно обективни критериите, на които трябва да отговарят фирмите като опит в изпълнението на такива дейности, финансови показатели и др.?

Критерии и условия

От значение са и критериите за оценка на офертите. Преминаването от специална към откритата процедура сама по себе не е достатъчна гаранция за прозрачност на целия процес. Многобройни

В много от откритите обществени поръчки критериите се правят за “определени” фирми

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

са случаите, в които критериите по открити обществени поръчки се правят за “определени” фирми, които да печелят.

Според зам.-министъра на отбраната Валентин Радев целта на експертите от ведомството е условията да бъдат такива, че да не ограничават избора до два кандидата и да не порождават подозрения, че са създадени за няколко фирми.

Договорите

Дори след обективния избор на изпълнител рисковете за добра реализация на кетъринг модела крият и договорите със спечелилите фирми. В тях трябва много ясно да са дефинирани задълженията на фирмите. Командирите по места трябва да имат възможност да контролират доставките по време, качество и количество.

При фалит трудовите договори ще се прекратяват до месец

Целта е хората по-бързо да излязат на трудовата борса и да получат обезщетения

Работодатели, обявени в несъстоятелност, се задължават в едномесечен срок да прекратят трудовите правоотношения с работниците си и да изпратят уведомления за това до данъчните служби. В този едномесечен срок те трябва да издадат и всички необходими документи за осигурителен стаж и доход на служителите си, както и справките за техните обезщетения по Закона за гарантиране вземанията им при фалит на предприятието.

Това предвижда нов текст в Търговския закон, който правителството одобри на вчерашното си заседание.

Цел

Целта на новата разпоредба е да се улеснят работниците и те в сравнително кратък срок да получат всички документи, които после им дават право на обезщетения, обясниха от социалното министерство. Зачестилите случаи на фалити заради кризата са натрупали в НОИ доста спорни случаи на работници с неприключени трудови договори.

С новата разпоредба ще се реши проблемът и с избягали гръцки работодатели, които имаха фирми в районите близо до границата с южната ни съседка, без да приключат трудовите си взаимоотношения с работниците. Десетина са случаите, в които работнички шивачки останаха не само с неизплатени за няколко месеца заплати, но и без никакви документи, с които да се регистрират в бюрата по труда като без-

► Гръцки работодатели оставиха работнички шивачки не само с неизплатени за няколко месеца заплати, но и без никакви документи, с които те да се регистрират в бюрата по труда или да започнат нова работа

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

работни или да започнат нова работа. Българската страна поиска от Гърция да открие тези работодатели, но подобна помощ не бе получена.

По този повод преди няколко месеца бяха направ-

вени законови промени, с които инспекторите по труда получиха правото да приключват служебно трудовите правоотношения в подобни фирми. Това обаче не решава въпроса с обезщетенията при фалит

на предприятие.

Пречка

Един от проблемите, който пречи, е действащата разпоредба в Търговския закон, според която, ако обявеният в несъстоятел-

ност работодател няма имущество, което да покрие разноските по производството по несъстоятелност, съдът не назначава синдик. Това лишава работниците от възможността да се снабдят с

необходимите справки за обезщетенията, на които имат право. В случая НОИ не може да извърши проверки дали претендираните от работниците вземания са основателни.

Миля Кисьова

Съвместни проверки Гръцки инспектори дойдоха у нас

► Български и гръцки инспектори по труда започнаха от вчера съвместни проверки на територията на Благоевградска област - общините Сандански, Струмяни, Петрич и Кресна.

► Обект на контрол са българо-гръцки фирми, за които има сигнали за нарушаване на трудовото законодателство.

► Точно в тези общини се появиха и случаите с гръцки работодатели, които заради финансови затруднения напуснаха страната и оставиха работниците с неизплатени заплати и неприключени договори.

► Съвместните инспекции са част от договореността в споразумението за сътрудничество между двете министерства на труда, подписано на 30 септември т.г. в София.

► От гръцка страна участват главният секретар на министерството на труда и социалната сигурност и 21 инспектори.

Вече само Трайков ще отговаря за подземните богатства

► Министър Трайчо Трайков успя да убеди екоминистерството, че неговото ведомство трябва да стопанисва баланса на запасите и националния геофонд

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Разрешенията за търсене, проучване и добив ще се дават само от икономическото министерство

Управлението на подземните богатства на страната минава изцяло към Министерството на икономиката, енергетиката и туризма. Всички права за търсене, проучване и добив на подземни богатства ще се издават от дирекция „Природни ресурси и концесии“ към МИЕТ, а не както досега от три министерства - на околната среда, на регионалното развитие и на икономиката. Това предвиждат гласуваните на второ четене изменения в Закона за подземните богатства.

Под една шапка

След няколко годишни настоявания минната индустрия успя да си извоюва да бъде управлявана от единен държавен орган. Дублирането на дейности в три министерства създаваше големи бюрократични проблеми за бизнеса. Министерството на икономиката пък успя да убеди екоминистерството, че то трябва да стопанисва баланса на запасите и националния геофонд. Под управлението на МИЕТ ще бъдат и минните отпадъци. Единствено контролът по опазването на земните недра и спазването на трудовото законодателство остават приоритет на Министерството на околната среда и водите и Министерството на труда

и социалната политика.

Преходен период

За реструктурирането на дирекция „Природни ресурси и концесии“ към МИЕТ и прехвърлянето на дейности от едно ведомство в друго ще е необходим двумесечен преходен период. След това ще трябва да се направи пълна инвентаризация на преписките на инвеститорите, събирани в различни ведомства. Неотдавна от дирекция „Природни ресурси и концесии“ заявиха, че очакват да получат около 1000 предварителни преписки, голяма част от които са забавени с години. Половината са за искане за концесии за добив на строителни материали, които в момента се издават от МРРБ. Другата половина

трябва да бъде прехвърлена от МОСВ - това са искания на фирми за разрешение да проучват находища.

Самото икономическо министерство отговаря в момента за около 130 концесионни договора за добив на метални руди, нефт и газ, въглища и индустриални минерали.

Подготовка за нов закон

Министерството на икономиката съвместно с представители на бизнеса започна работа по изготвяне на стратегия за развитие на минната индустрия. Следваща стъпка ще е разработването на изцяло нов Закон за подземните богатства, който да реши още много други проблеми в сектора.

Миля Кисьова

Данък сгради за 100 000 души в София все пак ще расте, но с по-малко

По-мекият вариант на общината за райониране предвижда само 3 млн. лв. повече приходи

Между 90 хил. и 100 хил. души в София все пак ще плащат по-високи данъци за притежаваните от тях имоти, но увеличението ще е по-ниско от първоначално замисленото. Това обясни зам.-кметът по финансите Минко Герджиков, преди да внесе новия вариант за райониране на столицата за разглеждане в комисиите на Столичния общински съвет. За разлика от предния проект за данъчните зони този не предвижда резки скокове на квартали в по-висока ценова категория и преди обявяването си е съгласуван с общинските съветници от ГЕРБ.

Промените

Данъчните оценки на сградите се формират на базата на два фактора - вида строителство и местоположението на имота. Логиката на общината е за имоти, разположени в части от града, където се инвестира в инфраструктура и средата се подобрява, да се плаща повече. Пример е квартал „Банишора“, където ще минава вторият лъч на метрото. Районът от сегашната трета зона все пак попада в по-горна, но не в планираната най-скъпа първа зона, а във втора. „Географски погледнаго, „Банишора“ е в центъра, но като качество на средата и удобства не отговаря на критериите“, посочи Минко Герджиков. Така данък сгради за панелен двустаен апартамент в тази част на София от 84 лв. догодина става 100 лв., а не заложените първоначално 125 лв. По закон, ако жилището е основно за собственика си, той плаща половината от този данък.

Във втора зона остават и кварталите по Витошката яка - Бояна, Драгалевци, Симеоново, Княжево, вилна зона Малинова долина, както и части от Киноцентъра, които досега попадаха в по-ниската трета зона. Това ще доведе до увеличение с близо 90 лв. на данъка за обитателите на луксозни къщи в тези райони. Също във втора зона остава Зона Б18, докато районът около Mall Sofia - Зона Б5, попада

в първа. За център вече се се смята и долната част на квартал Лозенец до бул. „Джеймс Баучър“, до която също ще стига метрото, както и квартал „Кривата река“. Подземният транспорт заедно с търговските и офисните сгради по бул. „Цариградско шосе“ са причината жк „Дружба 2“ все пак да мине от четвърта в трета зона и да се изравни като статут с жк „Младост“. Първата част на жилищния комплекс около летището обаче остава в четвърта данъчна зона, обясни Минко Герджиков. Заради лошата среда жк „Сердика“ се връща обратно в трета данъчна зона.

Ръст

Очаква се новото райониране в София да доведе средно до 20-25% покачване на данък сгради и приблизително толкова - на такса смет. Минко Герджиков определи решението като резонно, макар и непопулярно, особено в година на местни избори.

Заради смекчените промени в районирането заложените в началото 10 млн. лв. повече приходи от данък сгради за 2011 г. ще се сведат до 3 млн. лв. В същото време Герджиков изтъкна, че с корекциите на данъчните оценки се цели по-голяма справедливост. В противен случай хората от „Надежда“ и „Люлин“ ще финансират канализацията в Бояна и Симеоново, а живеещите там ще продължават да плащат данъци като за вилна зона, обясни зам.-кметът. Другият му аргумент в полза на увеличаването на данъчната тежест беше, че всички събрани пари ще отидат за инфраструктура. Инвестиционната програма на София за 2011 г. е на стойност 600 млн. лв., от които 303 млн. лв. се финансират по оперативните програми на ЕС. Около 40 млн. лв. ще дойдат от общинския фонд за приватизация, а останалите средства ще са от собствени приходи - данъци, строителни разрешения, продажби на собственост. Като ключови проекти за 2011 г. се очертават продължението на метрото, заводът за отпадъци и канализацията по Витошката яка. Около 20 млн. лв. са предвидени и за съгътстващи строителството отчуждения.

Рагостина Маркова

► Минко Герджиков определи решението за новото райониране на София като резонно, макар и непопулярно

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Изводи

Пороят по Южната дъга - заради боклук

► Столичната община трябва възможно най-бързо да възложи корекция и почистване на коритата на реките в подножието на Витоша и да възстанови водостоците към околоръстния път. Мярката ще предотврати повторен инцидент като този, който през почивните дни превърна Южната дъга на Околоръстното шосе в плавателен канал. Това са изводите на 16-членна комисия, която Агенция „Пътна инфраструктура“ сформира, за да установи щетите по шосето.

► Комисията не е установила пропуски нито при проектирането, нито при изпълнението на строително-монтажните работи по тази част от шосето. Тя препоръчва приоритетно да се изгради канализация в кварталите по Витошката яка. През тази и следващата година за тази цел Столичната община е предвидила над 60 млн. лв.

Правителството фиксира срок за разплащане през Банката за развитие

След 17 декември плащанията на държавата към фирмите спират

Правителството фиксира срок за разплащане на държавата към фирмите - 17 декември. До тази дата компаниите, които са си поискали парите по механизма за плащане през Българската банка за развитие,

трябва да ги получат.

Фирмите имаха възможност да подават заявления до министерствата до края на септември, като според първоначалните планове разплащането трябваше да приключи до края на ноември. Проблемът със схемата обаче беше, че фирмите трябваше да се съгласят на отбив от 7% от сумата, която държавата им дължи. Наложени са банката да

обясни, че "ББР изкупува държавните вземания със собствен и привлечен ресурс, който има съответна цена".

Много от компаниите отказаха да правят отстъпки на държавата и не си потърсиха средствата по този механизъм, а някои фирми обявиха, че планират да съдят държавата.

Преди две седмици стана известно, че общо средства-

та, които трябва да бъдат платени, са 290 млн. лв., или по-малко от половината от това, което министерствата дължат на бизнеса, а до момента са разплатени 237 млн. лв. В същото време регионалният министър Росен Плевнелиев обяви, че през следващите години не се планира останалите задължения на държавата към фирмите да бъдат залагани в бюджета.

► Най-много гългове държавата има към строителния бранш

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Здравеопазване с повече държавна регулация

Концепцията за по-добро здравеопазване предвижда запазване на сегашния солидарен модел на осигуряване

Държавните болници да бъдат пререгистрирани от търговски дружества в публични. Да се въведе регулирана от държавата конкуренция при сключване на договори за клинични пътеки с Националната здравноосигурителна каса. НЗОК да остане единствената каса в България, която да ползва средствата от осигуровки. Това са някои от новите механизми, които се въвеждат със старата Концепция за по-добро здравеопазване в България. Тя беше приета вчера от Министерския съвет и в две думи може да се определи с „повече държава“.

Всъщност документът не се появява за първи път в общественото пространство. Негов суров вариант беше качен на сайта на здравното министерство малко преди проф. Анна-Мария Борисова да подаде оставката си преди около два месеца. Тогава той не беше приет добре от обществото. Сега концепцията изглежда по-структурирана, но в нея са направени няколко доста съществени и противоречиви поправки.

Държавните болници - публични дружества
Сега болниците с над 50% държавно участие в собствеността са регистрирани като търговски дружества и функционират като такива.

Според концепцията на ново-то ръководство на здравното министерство обаче те ще трябва да бъдат пререгистрирани като публични дружества. Тоест да се управляват изцяло от ведомството. Става дума за около 50 лечебни заведения в страната.

Как точно ще се уреди този въпрос юридически, самият министър Стефан Константинов не можа да обясни. Той заяви, че му предстоят разговори с адвокати по темата. Целта на промяната обаче е по-ефективното управление на средствата в държавните болници. Много от тях в момента са затънали в големи дългове към доставчици на медицински медикаменти, изделия и консумативи. В момента те се ръководят от борд на директорите, в който участват и представители на здравното министерство. Въпреки това обаче ведомството не може да влияе на взимането на решенията. „Ежедневно се срещам с лошо управление на държавните болници, с взимането на еднолични решения, които юридически са изрядни, но са против интересите на лекарите и на обществото. За тези действия министерството носи отговорност, но по много труден начин може да въздейства“, казва здравният министър Стефан Константинов. Централизираният

модел на управление според него ще е по-добре функциониращ.

Регулирана конкуренция
Другата новост, която вероятно ще предизвика бурни обществени дебати, е идеята на институцията да въведе „регулирана конкуренция“ при сключването на договори за клинични пътеки с НЗОК. Въпреки че терминът звучи като оксиморон, той има своята логика. Регулирана конкуренция съществува в здравеопазването в Холандия, твърди Константинов. Това в български условия би трябвало да означава, че НЗОК ще поръчва определени медицински услуги на базата на зададени параметри например - за определен брой легла, специалисти, вид апаратура и прочие. На основата на такива изисквания лечебните заведения ще се конкурират за клинични пътеки. Идеята е пряко свързана с въвеждането на националната здравна карта. Тя е и елегантен начин за закриване на болници, които не са ефективни, без да се вдига излишен обществен шум.

„Моделът, при който се откриват лечебни заведения само за дейности, които са добре финансирани, вече е вреден. Така се стига до момента, в който се преглеждат

само здрави пациенти“, казва Константинов.

Двете новости в концепцията бяха приети с изненада от депутатите от опозицията. Много от тях не бяха запознати с документа в детайли, но коментираха, че тези промени противоречат на пазарните механизми и на демократичните принципи.

Егна здравна каса

Солидарният модел на здравноосигуряване у нас ще се запази, каза Константинов. Той допълни, че България няма нужда от повече от една здравна каса, защото страната ни е бедна и не може да си позволи да заложи изцяло на частните фондове. Затова засега здравноосигурените ще разчитат само на НЗОК. „Това не затваря вратите през допълнителното доброволно осигуряване“, казва още той. То съществува и днес. Концепцията предвижда и внедряване на по-благоприятни условия за развитието на доброволното осигуряване. Какви ще са те, предстои да бъде обсъдено.

Всички тези промени поставят здравната реформа на тезгяха. Тя най-накрая трябва да започне да се реализира, а първите стъпки ще бъдат направени още догодина.

Елена Петкова

Мнения

Свободна конкуренция в здравеопазването не може да има

Идеята за въвеждането на регулираната конкуренция при сключването на договори с НЗОК е, че свободна конкуренция в чистия си вид при медицинските услуги не може да съществува. Трябва да има някаква регулация, която да почива на определени критерии. Например - брой легла, брой лечебни заведения, медицински стандарти, брой специалисти, които могат да обслужват даден пациент. Трябва да стигнем до принципни изчисления за това при даден регион с определен брой население и лечебни заведения колко

Даниела Дариткова-Проданова,
зам.-председател от ГЕРБ на комисията по здравеопазване към парламента

„Държавните болници сега реално не се ръководят от здравното министерство

биха били необходимите средства за здравеопазване там. Касата от своя страна трябва да осигури тези пари и лечебните заведения да се конкурират за клинични пътеки при зададени параметри. Това касае бъдещото развитие на системата. В рамките на следващата година не може да се случи.

Държавните болници бяха направени търговски дружества преди около 10 години с цел да се преценира собствеността на болниците и на земята, която те заемат. В момента министерството би трябвало да

управлява ефективно болниците, в които има повече от 50% дялово участие. Но реално те се ръководят от борд на директорите и министерството не се намесва ефективно в менажирането им.

Стигаме до парадокс, при който то е собственик на тези болници, но не може да се намесва при вземането на решенията. Тази мярка обаче трябва да премине през юридическо съгласуване, за да се установи кой е най-удачният начин за управление на държавните болници. □

Дървено желязо няма

Д-р Хасан Агемов,
член от ДСБ на комисията по здравеопазване към парламента

Регулирана конкуренция звучи като дървено желязо. Такова нещо не съществува. Всъщност регулираната конкуренция при сключване на договори с НЗОК означава механизъм за държавна намеса. Не разбирам защо трябва да използват несъществуващи термини. Нека просто да определят

всяка болница за по колко клинични пътеки ще има право да сключва договор с НЗОК. □

Ревизия Какво предвижда Концепцията за по-добро здравеопазване в България

- ▶ Увеличаване на публичните средства за здравеопазване до над 70% спрямо общите. В момента те са 58%.
- ▶ Въвеждане на задължителна национална здравна карта.
- ▶ Въвеждане на диагностично свързаните групи като нов начин на финансиране на болничната помощ.
- ▶ Създаването на електронно пациентско досие.
- ▶ Провеждане на гъвкава политика за намаляване на броя на болниците като основна насока на болничната реформа.
- ▶ Промяна във формата на регистрация на търговските болници от търговски на публични дружества.
- ▶ Въвеждане на регулираната конкуренция при сключването на договори с НЗОК.
- ▶ Увеличаване на базовите възнаграждения на медиците.
- ▶ Създаване на национални регистри на медицински изделия.
- ▶ Улеснен достъп до специалист без направление.
- ▶ Предприемане на твърди мерки срещу митопушенето в съответствие с водещите европейски модели.

▶ **Здравният министър д-р Стефан Константинов представи вчера новата стара концепция за подобряване на здравеопазването в България**

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

За първи път чувам за регулирана конкуренция

Д-р Ваньо Шарков,
зам.-председател от СДС на
комисията по здравеопазване
към парламента

За първи път чувам за регулирана конкуренция. Свободната конкуренция е основа на пазарната икономика и на дясната политика.

Чух също, че ще има промяна в регистрацията на болниците, които са търговски дружества. Ще ги направят публични. Не искам да казвам как ми звучи това, защото не е хубаво. **П**

Нов начин на финансиране на болниците влиза в сила през 2012 г.

▶ При ДСГ наред с основната диагноза може да се лекуват и съпътстващи заболявания, докато при клиничните пътеки в момента това не е възможно

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Диагностично свързаните групи дават възможност за по-високо заплащане на тежките случаи

Нов начин за финансиране на болниците представи здравният министър д-р Стефан Константинов. Става дума за механизма, наречен „диагностично свързани групи“ (ДСГ). Той е австралийски, както и клиничните пътеки. За внедряването му, което трябва да се случи през 2012 г., българското правителство ще работи съвместно с австралийското. За целта са отделени 3 млн. лв. от бюджета на НЗОК.

Какво означава „диагностично свързани групи“

За диагностично свързаните групи се говори от доста време. Едва сега обаче бяха поставени ясни параметри и срокове за внедряването им. Вчера Министерският съвет одобри новия механизъм. Той трябва да замени клиничните пътеки в болничната помощ. Най-общо при този метод па-

циентите се групират според сходни диагнози, разходи за лечение, както и степен на усложненост на случаите. При групирането се отчитат възрастта, полът и продължителността на престоя на пациентите в болница. Така става възможно по-тежките случаи да получат по-високо финансиране. Клиничните пътеки, които използваме в момента, не отчитат спецификата на отделните пациенти, страдащи от едни и същи заболявания. При пътеките една и съща медицинска дейност се заплаща еднакво, без да се взема под внимание колко тежък е случаят.

При ДСГ наред с основната диагноза може да се лекуват и съпътстващи заболявания, докато при клиничните пътеки в момента това не е възможно. За пациентите това ще означава, че няма да се налага болниците да ги изписват след лечение на определено заболяване и седмица или месец по-късно да ги приемат за друго или съпътстващо заболяване, обясни министърът. Досега това се правеше по този начин, за да може лечебното заведение да отчете корект-

но разходите си по дадените клинични пътеки.

Ефективност на разходите

Диагностично свързаните групи ще бъдат въведени чрез специален софтуер, чието внедряване вече е започнало. Новият механизъм на финансиране е пряко свързан с електронното пациентско досие. Именно чрез него болните ще бъдат групирани.

„Този модел е по-ефективен при нарастващи разходи в здравеопазването“, казва експертът от здравното министерство д-р Ивайло Ваклинов. Д-р Константинов пък предвиди, че разходите през годините ще се увеличават. „Аз не искам да пестя пари, а да намеря начин те да бъдат по-добре усвоявани“, допълни здравният министър. Той обеща, че ще се постарее да не допусне влиянието на лобистки интереси при внедряването на диагностично свързаните групи. Според него именно те са били една от причините методът на клиничните пътеки да се провали. **П**

МНОГО РЕШЕНИЯ ЕДИН ИЗПЪЛНИТЕЛ

ОЗВУЧАВАНЕ
ОСВЕТЛЕНИЕ
ПРОЕКЦИЯ
ПРЕВОДНИ СИСТЕМИ
КОМПЮТРИ
ГЛАСУВАНЕ
ИНТЕРАКТИВ
3D АНИМАЦИЯ ВЪРХУ СГРАДИ
СЦЕНИЧЕН ДИЗАЙН
ШАНДОВЕ
БЕКСТЕЙДЖ ЗОНИ
МЕБЕЛИ
АКСЕСОАРИ
КОНЦЕПЦИИ

SEG SPECIAL EVENTS GROUP

SOFIA
115 K. Tzarigradsko Shousse Blvd.,
European Trade Center,
Building B, floor 5,
1784 Sofia, Bulgaria
Tel: (+359 2) 866 94 40
(+359 2) 866 94 51
Fax: (+359 2) 866 94 57
Mob: (+359) 898 770 960
E-mail: office@seg.bg

PLOVDIV
2, Belgrad Str., office 105
4003 Plovdiv
Tel/fax: (+359 32) 96 81 51
Mob: (+359) 898 770 966
E-mail: plovdiv@seg.bg

VARNA
Chaika, bl. 68, vh. "I"
Ground Floor
9005 Varna
Tel: (+359 52) 61 26 62
Fax: (+359 52) 61 27 72
Mob: (+359) 898 770 982
E-mail: varna@seg.bg

SEG.BG

KITEG is member of:
Congress Event Network
BBLF

Ирландия пое по пътя на реформите с най-строгия бюджет в историята си

Повече данъци и по-малко социално подпомагане са в основата на правителствения план за излизане от кризата

Ирландският парламент одобри най-строгия бюджет в историята на страната, който предвижда дупката в хазната да намалее с 6 млрд. EUR догодина. Макар и с минимално мнозинство от 82 на 77 гласа, късно във вторник долната камара гласува данъчните промени, които трябва да помогнат на страната да изплува от кризата. Мерките са част от четиригодишния план на правителството в размер на 15 млрд. EUR и са условие за отпускането на спасителния международен заем в размер на 85 млрд. EUR, който беше договорен в края на ноември.

Твърдо решена

Макар че беше одобрена само първата от четирите части на фискалния план, това се оказа достатъчно за Международния валутен фонд, който похвали депутатите и обяви, че още в петък бордът на директорите ще гласува за отпускането на 22.5 млрд. EUR заем за Ирландия. Останалата част от общото финансиране ще дойде от Европейския съюз, за което

1.7

▶ процента ръст на брутният вътрешен продукт очаква правителството догодина, макар че прогнозата на ЕК е за 0.9% увеличение

6

▶ млрд. EUR ще намалее бюджетният дефицит на Ирландия през 2011 г. в резултат на по-високите данъци и по-малките социални разходи

преди ден финансовите министри дадоха зелена светлина. „Приветстваме одобряването на бюджета за 2011 г. Това е ясен знак, че Ирландия е твърдо решена да се справи с проблемите си и да използва впечатляващия потенциал за растеж на тази отворена и динамична икономика“, се казва в изявление на МВФ.

Данъчна позиция

В речта си пред парламента финансовият министър Брайън Ленихан очерта основните промени през 2011 г., които включват намаляване на заплати и социални разходи и вдигане на някои данъци. Въпреки натиска от страна на някои европейски страни обаче Ирландия няма да увеличи корпоративния данък, който в момента е 12.5%. Правителството определя ниската ставка като ключов елемент от политиката си и като част от националния имидж на страната. ДДС обаче ще се увеличи от 21 на 23% до 2014 г., което ще осигури 620 млн. EUR допълнителни приходи годишно на държавата.

Не може да си позволи

Социалните помощи ще бъдат намалени, като до 2014 г. правителството планира да спести 2.8 млрд. EUR от това. По този начин социалните разходи ще се

върнат на нивото от 2007 г. За последните десет години средствата за социално подпомагане скочиха двойно. „Значителните намаления на данъците и увеличаването на социалните разходи бяха възможни заради много високите приходи от имотни данъци... Правителството вече не може да си позволи това“, обяви Ленихан. С по 10 EUR ще бъдат орязани и детските надбавки, като за първо дете например сумата ще стане 140 EUR на месец.

Радикална реформа се подготвя и в системата за подоходно данъчно облагане, тъй като в момента 45% от хората са освободени от данъци. За целта правителството смята да разшири данъчната база, като понижи необлагаемия минимум. Минималната заплата също ще намалее с 1 EUR и ще стане 7.65 EUR на час. С това правителството цели да стимулира създаването на работни места.

Министерски заплати

Пенсиите на бившите държавни служители ще бъдат намалени с 4%, което ще засегне почти 124 хил. души. Заплатите на държавните служители пък ще бъдат орязани със 7% още през 2011 г. Намалението на заплатите ще засегне и министрите. Годишната заплата на министър-председателя ще падне с повече от 14 хил. EUR, а заплатите на министрите ще бъдат орязани с около 10 хил. EUR. Освен това правителството ще въведе и таван за заплатите в публичния сектор от 250 хил. EUR годишно.

Планираните съкращения на близо 25 хил. души в

▶ Правителството вече не може да си позволи да поддържа ниски данъци и да прави големи социални разходи, каза финансовият министър Брайън Ленихан

СНИМКА REUTERS

държавния сектор ще се компенсират с увеличаването на заетостта в частния сектор. Според правителството реформите на трудовия пазар ще доведат до създаването на 150 хил. преки работни места и още толкова като следствие от повишената заетост. Общо 1.2 млрд. EUR ще бъдат спестени от заплати в пуб-

личния сектор до 2014 г.

Съмнителен ефект

Драконовските мерки за справяне с бюджетния дефицит, който тази година се очаква да надвиши 30%, може да имат негативен ефект и да доведат до продължителен икономически спад, смятат някои наблюдатели. Според финансовия минис-

тер обаче БВП ще нарасне с 1.7% догодина. Това е близо двойно повече от прогнозирания ръст в рамките на 0.9%. Ирландското правителство очаква икономиката да нарасне с 3.2% през 2012, 3% през 2013 и 2.8% през 2014 г. Не всички анализатори обаче са оптимисти, че това ще се случи. □

Спад на износа сви търговския излишък на Германия

През октомври най-голямата европейска икономика отчете 1.1% по-малко продажби в чужбина

Търговският излишък на най-голямата европейска икономика Германия намален през октомври, след като износът неочаквано спадна заради по-слабото търсене, а вносът нарасна. Излишъкът достигна 14.3 млрд. EUR спрямо 15.4 млрд. EUR през септември, показват данните на федералната статистическа служба. В сравнение с година по-рано обаче Германия отбелязва ръст, тъй като през октомври 2009 г. износът е надвишавал вноса с 12.5 млрд. EUR.

Внос-износ

Продажбите в чужбина са намалели с 1.1% спрямо септември, когато е бил отчетен ръст от 3%, и са достигнали 86.8 млрд. EUR през октомври. Основната причина е понижението търсене в стра-

▶ Свитите бюджети и по-ниското търсене в Европа доведоха до намаляване на германския износ през октомври

СНИМКА BLOOMBERG

ните от еврозоната, които са основният пазар за германските стоки. По данни на икономическото министерство промишлените поръчки от страните, които използват

единната валута, са спаднали за втори пореден месец през октомври. В същото време резкият спад на безработицата в Германия е довел до сериозно повишаване на въ-

трешното потребление. На годишна база обаче износът е нараснал с 19.8% през октомври, показват статистическите данни. Вносът пък се е увеличил с 0.3% на месечна

база и с 21% спрямо октомври 2009 г.

Партньори

Германия е изнесла стоки за общо 52.9 млрд. EUR за Европейския съюз, а вносът от 27-те страни членки е в размер на 47 млрд. EUR. В сравнение с октомври 2009 г. това е ръст от 14.9% на продажбите в ЕС и 18.3%

на внесените стоки. В търговията със страните от еврозоната пък Германия отчита 12.7% увеличение на износа, който достигна 35.4 млрд. EUR, и 17% ръст на вноса (32.7 млрд. EUR). Извън ЕС страната е продала стоки за общо 33.9 млрд. EUR през октомври, а вносът е бил в размер на 25.6 млрд. EUR. □

Данни

Промишленото производство нараства

▶ Промишленото производство в Германия е нараснало с 2.9% през октомври след отчетения спад от 1% преходния месец, показват публикуваните вчера данни на икономическото министерство.

▶ На годишна база производството се е увеличи-

чило с 11.7% в сравнение с ръст от 7.7% през септември.

▶ В производствения сектор се отчита увеличение от 3.2% спрямо септември, когато беше отбелязан спад от 0.8%.

▶ Производството на инвестиционни стоки отбелязва ръст от 4.6%, а на дълготрайни потребителски стоки - с 2.7%. Производството се е увеличило с 1.3%, а в енергийния сектор е намаляло с 0.3%.

Решение Борсата спря търговията с 65 емисии

Българската фондова борса спря временно търговията с 65 емисии акции и облигации на компаниите, които са листвали финансови инструменти на капиталовия пазар. Причината е, че

дружествата не са платили в срок годишната такса за поддържане на регистрирана емисия. Облигациите, които няма да може да се търгуват, са двете емисии на „Ален мак“ АД и на обявеното в несъстоятелност „Алу-Пласт“ ЕАД. В списъка на БФБ личат имената и на много публични компании, обявени в несъстоятелност, или такива, които вече

са в ликвидация. Търговията с емисия финансови инструменти ще бъде възстановена след заплащане на дължимите суми от дружествата или от други заинтересовани лица. Решението на съвета на директорите на БФБ влиза в сила от 1 януари 2011 г. Шефовете на борсата решиха и да започнат да събират дължимите такси по съдебен път.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Вече и Globul предлагат роуминг сред облаците

Услугата важи само за няколко авиолинии и за ограничен брой дестинации, а цените са съпоставими с обикновения роуминг

Globul стана третият мобилен оператор в България, който предлага на своите клиенти роуминг услуги на борда на самолетите на няколко авиокомпани, пътуващи по определени дестинации. Телекомът е сключил споразумение за роуминг услуги с международната мрежа OnAir, благодарение на което клиентите на Globul ще могат да осъществяват и приемат обаждания, както и да изпращат и да получават кратки текстови съобщения (SMS) директно от самолета. Услугата важи за авиокомпаниите British Airways, TAP (Португалия), Qatar Airways, TAM (Бразилия) и др. при полети по определени направления (виж таблицата). Скоро пътниците ще могат да ползват и интернет през GPRS.

Конкурентите от „М-Тел“ предлагат подобни услуги от 2007 г., а Vivacom - от 2008 г. И трите компании работят с едни и същи авиокомпани, като единствено тарифите на „М-Тел“ зависят от конкретния абонаментен план, другите два оператора имат твърди цени.

Гарантирана сигурност

Услугата се осъществява чрез микроклетка, монтирана на борда на самолета, която се свързва с наземните телекомуникационни мрежи чрез сателитна връзка.

Безопасността на самолетите, оборудвани за роуминг, е гарантирана от сертификати за безопасност на Европейската агенция за авиационна безопасност (EASA) - агенцията с едни от най-стриктните изисквания в индустрията, подчертават от компанията.

Търговски потенциал

Компанията OnAir се притежава от мултинационалната телекомуникационна компания SITA и Airbus. По тази причина засега услугата се предлага на борда на самолети Airbus, модели A318, A319, A320 и A321. Досега по техни собствени данни OnAir са обслужили над 135 хил. полета до 300 града, свързвайки пътници от 75 държави в Европа, Близкия изток и Северна Африка.

Компанията има 275 подписани споразумения с телеком оператори. Според проучване, цитирано от OnAir, 92% от бизнес пътниците и 81% от хората, пътуващи за удоволствие, носят някакъв вид мобилен телефон или смартфон по време на придвижването си.

Допълнително, ако имат възможност, 94% от тези пътници казват, че биха провеждали разговори по време на полет, а 78% биха изпращали електронна поща.

Пламен Димитров

ИЗТОЧНИК ONAIR

На земята ЕС обмисля да ореже роуминга допълнително

► Европейската комисиция е започнала публична консултация относно възможностите за погряване на конкуренцията в областта на услугите за мобилен роуминг в рамките на Европейския съюз. Според комисията въпреки съществуващите регулации тези услуги все още не са достатъчно конкурентоспособни. Целта на комисариите е да премахнат разликата

между роуминг тарифите и националните тарифи до 2015 г.

► В момента сметките за роуминг на пътуващите европейски граждани автоматично са ограничени до 50 EUR, за да се избегнат изненади при плащането. През 2009 г. германски пътник свалил от интернет телевизионна програма, докато е бил във Франция, е получил сметка от над 46 хил. EUR. Цената за започването на роуминг разговор е ограничена до 0.39 EUR на минута, а за полчаване на обаждане има табан от 0.15 EUR.

► От кои самолети можем да говорим

Авиокомпания	Дестинации
TAP (Португалия)	Полети до/от Европа, включително Кабо Верде и Азорски острови
Wataniya Airways	Полети до/от Кувейт (град) и между Дубай, Аман, Дамаск, Шарм ел-Шейх, Кайро, Бейрут, Бахрейн, Джидда, Истанбул, Александрия и Виена
Wataniya Airways	Полети между Йордания и до/от Европа, Среден изток, Северна Африка и Индия
BA (British Airways)	Бизнес клас пътници, пътуващи между летище Лондон и летище Кенеди, Ню Йорк
Qatar Airways	Полети между Катар и до/от Европа, Среден изток, Африка и Азия
Oman Air	Полети между Мускат и до/от Европа, Среден изток и Азия
Saudi Arabian Airlines	Полети до/от Саудитска Арабия до Европа и Среден изток
EgyptAir	Полети между Кайро, Европа и Северна Африка
AirAsia	Полети от Малайзия през Азия
TAM (Бразилия)	Вътрешни полети в Бразилия

* За актуалните дестинации и цени вижте интернет страниците на трите оператора

Втори опит за увеличаване на таксите за КФН - с 50%

Бизнесът вече е склонен да приеме по-разумния ръст на сумите, които трябва да плаща за надзор

Вторият опит на Комисията за финансов надзор за увеличаване на таксите от поднадзорните лица предвижда ръст на тарифата само с 50%. В стария вариант на проекта се предвиждаше минимум 100% увеличение

на таксите, като за някои от тях се предвиждаше да се повишат близо 5 пъти.

Новото предложение на регулатора е било направено по време на вчерашното заседание на консултативния съвет към председателя на КФН Стоян Мавродиев, показва справка на сайта на надзора.

Сега е по-разумно

От браншовите организации вече са склонни да подкрепят

предложението, тъй като то е по-плавно. От КФН твърдят, че новият проект е изготвен в резултат на постигнатите договорености от предишното заседание на консултативния съвет. Старият вариант, освен че получи масово неодобрение от браншовите организации, срещна и остра реакция на Министерството на финансите, което го върна за съгласуване. Финансовият министър Симеон Дянков дори нарече идеите за силния

ръст „странни“. От своя страна Стоян Мавродиев защитаваше увеличението с аргумента, че силен и ефективен надзор се прави с много пари и затова е необходимо рязко то увеличение.

Подкрепа

„Не съм видял новата тарифа, защото нямах възможност да отида на срещата. Моето мнение е, че ако има увеличение на таксите, то трябва да е плавно, да се съобразим,

че все още сме в криза“, каза Орлин Пенев, председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ). Според него всички са единодушни, че трябва силен надзор, за какъвто са нужни много пари. „Не трябва обаче цялата тежест да се прехвърля на бизнеса“, твърди Орлин Пенев. Подкрепа има и сред пенсионните фондове. „Чакаме да получим проекта, където, макар и все още работен вариант,

се предлага едно по-разумно увеличение на таксите“, обясни Никола Абаджиев, председател на дружествата за допълнително пенсионно осигуряване (БАДДПО). По думите му сега ще има подкрепа, защото от надзора са се съобразили с бележките на бизнеса. Новият проект за таксите е предоставен на асоциациите за предложения и препоръки.

Атанас Христов

„КредитЦентър“: 9% ръст в ипотечните кредити догодина

По-големи заеми и фиксирана лихва - това са очакванията на кредитни

Ръстът при ипотечното кредитиране ще продължи и през цялата 2011 г., прогнозира кредитните консултанти от „КредитЦентър“. Според тях се очертават няколко тенденции пред банковия сектор - спад на лошите кредити, по-ниски лихви през второто тримесечие на 2011 г. и нови банкови продукти.

Фиксираната лихва е на мога

През следващата година банките ще се обърнат към кредитите с фиксирана лихва, прогнозира от „КредитЦентър“. През последните месеци повече банки започнаха да предлагат подобни продукти, а през следващата година се очаква това да се превърне в тенденция. В момента на пазара фиксирана лихва предлагат осем банки - Емпорики банк, УниКредит Булбанк, Алфа Банк, Първа инвестиционна банка, МКБ Юнионбанк, Пощенска банка, Банка Пиреос и ПроКредит Банк. Офертите са за ипотечни и за потребителски кредити. Банкерите коментираха, че фиксираната лихва зависи от политиката на банката, като припомниха, че търсенето определя предлагането. Изпълнителният директор на „КредитЦентър“ Тихомир Тошев обясни, че клиентите сега търсят повече сигурност и това е причината банките да се насочат към предлагането на фиксирана лихва. „Кредитоискателите са притеснени от евентуално оскъпяване на кредитите, защото все още има негативни прогнози. Това е причината да искат фиксирани лихви, които дават прогнозируеми разходи“, обясни Тошев. Той прогнозира още, че през следващите три години лихвените нива ще са слезли до нивата, на които се договарят кредитите с фиксирана лихва сега - те варират между 5.85 и 8.50% в зависимост от валутата, срочността на кредита и процента външно финансиране.

Друго основно перо в портфолиото на банките ще бъдат флекси кредитите и заемите, които включват и спестовни продукти.

Поглед в бъдещето

През първото тримесечие на 2011 г. активността на пазара на ипотечно кредитиране ще е сравнително слаба, прогнозира от „КредитЦентър“. Това се отнася и за търсенето, и за предлагането на ипотечни кредити. Виолина Маринова, председател на Асоциацията на банките в България и главен изпълнителен дирек-

79.4

▶ процента от хората, изтеглили ипотечен кредит през ноември, са с месечен доход на домакинствата между 1500 и 2500 лв.

80

▶ процента е максималният процент финансиране, което са отпусkali банките през ноември

40

▶ хил. EUR е средният размер на ипотечните кредити

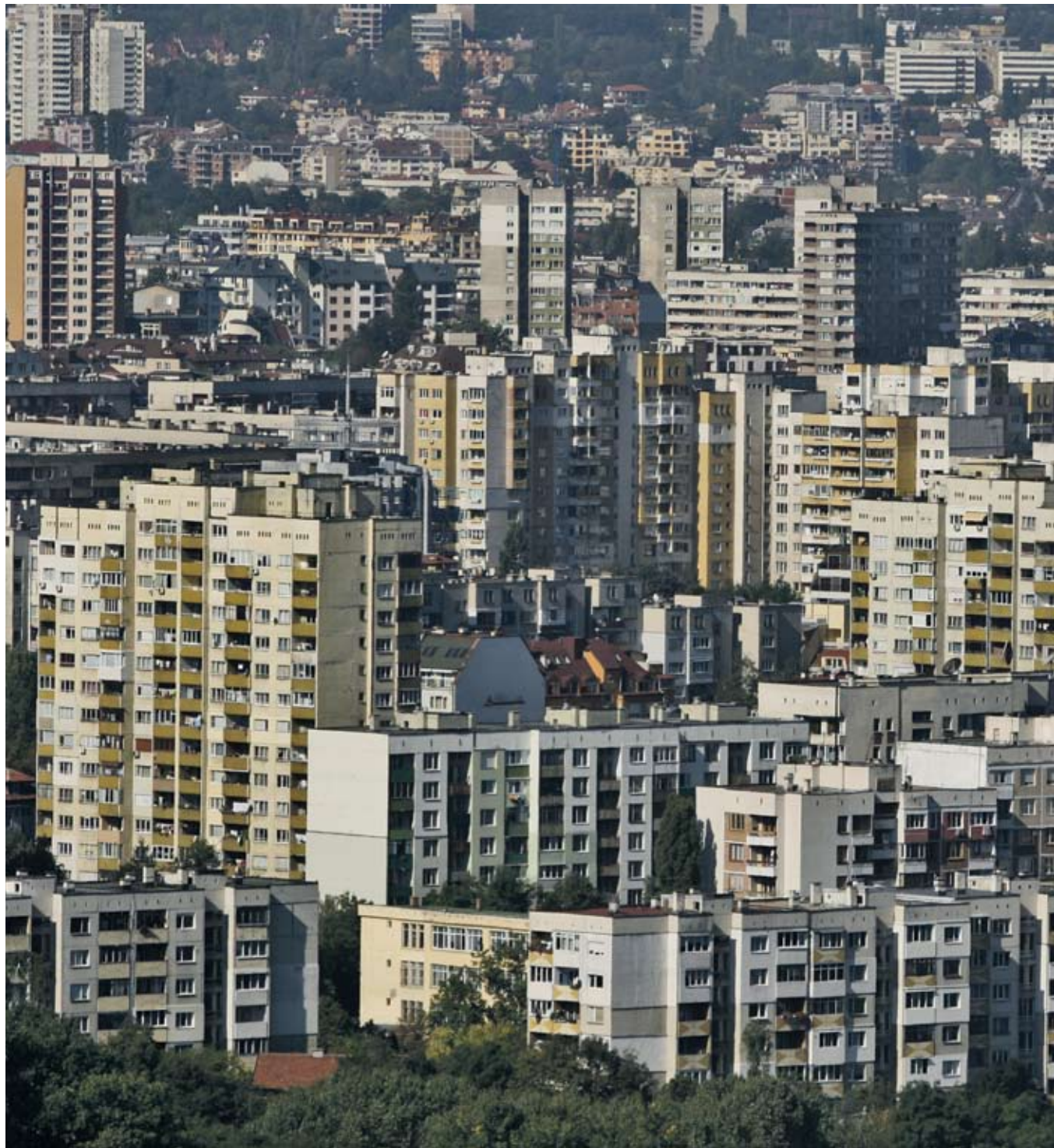
тор на Банка ДСК, обясни, че първото тримесечие на годината традиционно е по-слабо, защото тогава хората плащат данъците си, а някои бизнеси, като земеделските производители, се подготвят за годината. Според нея интересът към ипотечните кредити ще бъде продиктуван от цените. „Цените достигнаха предела си и не се очаква да има ново понижение. Хората, които имат нужда от жилище, може би ще се възползват от това“, обясни Маринова.

Според анализа на кредитните консултанти по-сериозно раздвижване на пазара на ипотечните кредити ще има през второто и третото тримесечие на годината. Очакванията са, че за цялата 2011-а ще има ръст на ипотечното кредитиране между 7 и 9%.

С по-ниски цени

Спадът на лихвите, който започна от началото на тази година, ще продължи и през 2011 г. Кредитните консултанти прогнозираха, че през втората половина на годината лихвите по евровите кредити ще намалят до нива от 6.25-6.75%, а за левовите 7.5-8%. Банкерите не се наеха да прогнозираха до какви нива може да намалят лихвите. Виолина Маринова обясни, че всичко зависи от икономическата обстановка. „Спад може да има, ако тя се развива в положителна посока“, коментира тя. По думите ѝ, ако параметрите, които заложил правителството в бюджета за следващата година, се изпълнят, нещата ще тръгнат в положителна посока.

Рагослава Димитрова

▶ Интересът към луксозните жилища се е увеличил

Активност Хората търсят по-големи кредити

▶ Според данните на „КредитЦентър“ през ноември кредитоискателите са предпочитали по-големи по размер кредити. Средната сума, която е теглена, се е увеличила от 39.950 хил. EUR през октомври до 40 хил. EUR през ноември.

▶ Кредитоискателите търсят по-висок процент кредитиране, което според кредитните консултанти е знак за оптимизъм по отношение на семейните финанси, посочват от „КредитЦентър“. Според данните на компанията

всеки трети клиент е получил ипотечен заем външно финансиране между 70 и 80%.

▶ Тенденцията за засилване активността на младите кредитополучатели продължава и през ноември. Делът на кредитите, които са изтеглени от хора между 18- и 25-годишна възраст, се увеличава с 0.8% и достига 13.4%. Най-активни в търсенето на ипотечни кредити са били клиентите между 26 и 35 години.

▶ От „КредитЦентър“ отчитат, че търсенето на луксозни имоти продължава да се увеличава, което също е положителна тенденция. Жилищата на цена над 90 хил. EUR са 2.9% от всички изтеглени кредити.

Мнение

Кредитираме всички сегменти

Банките са готови да кредитират, но са важни кредитното досие на клиентите, както и възможностите им да обслужват заемите си. Не искаме да се занимаваме с обезпечения. Кредитираме всички сегменти, не се ограничаваме само в корпоративно или само в ипотечно кредитиране и не мога да кажа, че ипотечните заеми ще бъдат водещи през следващата година. Търсенето определя предлагането. Спад на лихвите може

Виолина Маринова, председател на Асоциацията на банките и главен изпълнителен директор на Банка ДСК

Важни са кредитното досие на клиентите и възможностите им да обслужват заемите

да има, ако макроикономическата среда се развива позитивно. Ако заложените параметри в бюджета се постигнат, нещата ще тръгнат в добра посока. □

на ина

те консултантите

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Домакинствата да свият разходите си

По-сериозно раздвижване на пазара ще видим през второто и третото тримесечие на годината. Очакваме за цялата 2011 г. ръстът в ипотечното кредитиране да е в рамките на 7-9%. Лихвените нива ще следват развитието и активността на пазара. Очакваме да намалее през втората половина на годината. Оптимизирането на разходите е основната цел на домакинствата в момента, независимо дали тепърва сключват сделка или търсят подобряване на положението си чрез окупняване или предо-

Тихомир Тошев,
изпълнителен директор на
„КредитЦентър“

„Делът на одобренятия за кредит расте, а рискът намалява

говаряне на стари задължения. Това е причината банките да се насочат към предлагане на кредити с фиксирана лихва. Хората днес могат по-ясно да определят възможностите си, затова делът на одобренятия за кредит расте, а рискът намалява. **□**

През следващата година ще бъдат открити три нови мола

Наемът на офис ще остане предпочитан пред закупуването му, прогнозира консултантите

През следващата година ще бъдат открити само три нови търговски центъра, съобщава от Forton International. Това са Мол Марково Тепе в Пловдив, Мол Плевен и втората фаза на Мол Русе. Общата им площ е 62 хил. кв. м. През 2010 г. бяха открити площи, които заемат площ от 338 хил. кв. м. От консултантската компания посочиха, че политиката през следващата година ще бъде в посока развитие на съществуващи схеми и повишена заетост на площите, а не в посока голям обем нови площи.

Прогноза

Според анализа на Forton голяма част от ключовите международни наематели ще останат активни, но ще се ориентират към по-малки по площ магазини. Тази тенденция започна още през пролетта на тази година, когато големите търговски вериги се ориентираха към по-малките магазини, които са близо до хората.

Офис настъпление

Предлагането на офиси през следващата година ще продължи да нараства,

► Управляващият партньор на Forton Сергей Коинов прогнозира стабилен интерес на чуждите наематели към търговски площи у нас

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

смятат от Forton. Липсата на наематели обаче ще забави излизането на пазара на някои от проектите. В момента в процес на строителство са около 430 хил. кв. м, а през 2011 г. ще бъдат завършени 187 хил. кв. м от тях.

Прогнозата на консултантската компания е, че през следващата година наемите ще са 11-12 EUR за кв. м на месец. Очакванията са, че интересът на офисите от клас А ще се

стабилизира. За клас В и С обаче се очаква спадът да продължи. И през цялата следваща година наемът ще бъде предпочитан пред закупуването на собствен офис, казаха от Forton.

При логистичните площи се очаква по-голям интерес извън района на столицата, като притегателен център ще бъдат големите областни центрове. Основните причини за това са изградените площи на конкурентни наемни нива в Русе и Варна

и предложените индустриални проекти в Пловдив и Бургас.

Интерес

Инвестиционният интерес ще се увеличи през следващата година на фона на 2009 и 2010 г., смятат консултантите. Според тях интересът на чуждите инвеститори ще бъде отключен от финализирането на няколко сделки до края на тази година.

Рагослава Димитрова

Пазарът на имоти достигна дъното

Ново покачване на цените се очаква най-рано през пролетта на 2012 г.

Пазарът на недвижими имоти в България вече е достигнал дъното, а при някои сегменти дори го е подминал. Това показва анализ на агенцията „Бългериан пропертис“ за 2010 г. Според оперативния директор на компанията Полина Стойкова обаче все още не може да се посочат убедителни сигнали за излизане от кризата, тъй като хората не са усетили ефект от подобряването на икономическата обстановка в страната.

Съвет

Въпреки това от агенцията съветват купувачите да бъдат активни, защото сега е добър момент за покупка на имот. „Дори в определени сегменти пазарът да не е достигнал абсолютното си дъно, със сигурност е близо до него и дълготното изчакване може да доведе до пропускане на добри възможности. Предлагането в самото дъно ще бъде много ограничено“, посочи Полина Стойкова. Тя припомни, че най-добрите моменти за покупка на имот са малко преди или малко след ценовото дъно, защото в дългосрочен план цените ще се покачат.

Прогнозите на брокери-

те на имоти обаче са, че обръщането на пазара към нов растеж ще мине първо през покачване броя на сделките.

Очакванията на „Бългериан пропертис“ са 2010 г. да приключи с 10% повече продажби спрямо предходната. „Този резултат може да се третира като първи положителен сигнал за възстановяване, но трябва да имаме предвид, че ръст на сделките се отчита на базата на много слабите първи месеци на 2009 г.“, припомни Полина Стойкова. Негативен фактор са и все още колебливите настроения сред купувачите, които продължават да отлагат сделки.

Добрата новина

В този момент положителните икономически новини са много важни. „Ако икономиката се развива добре и няма допълнителни сътресения, прогнозата ни е през 2011 г. пазарът да преодолее шока от драматичния спад в цените през 2009 г.“, коментираха от „Бългериан пропертис“. Очакванията на компанията са през 2011 г. цените нива да се запазят стабилни, да нараснат обемите от сделки и от края на годината до пролетта на 2012 г. цените на имотите да преминат към тенденция на нарастване. То обаче ще е символично - в рамките на 2-5%.

Рагослина Маркова

Райфайзенбанк намалява лихвите по всички кредити

От банката обясниха, че причината за това са оптимизирането на разходите и външното финансиране, които банката е постигнала

Райфайзенбанк намалява лихвите по всички видове кредити, които предлага. Те ще намалее с по

0.50%. Това важи както за физическите лица, така и за корпоративните клиенти. Причината за този ход е ползването на по-евтин ресурс от чужбина, посочват от банката, както за физически лица, така и за корпоративни клиенти.

„Решението ни за намаляване на лихвите по кредитите следва спада

на тези по депозитите в българската банкова система и стабилизирането на рисковата премия на страната ни“, обясни Момчил Андреев, изпълнителен директор на Райфайзенбанк. Той допълни, че през последните месеци банката е постигнала оптимизиране на разходите по първичния депозитен ресурс

и договаряне на външно финансиране при конкурентни лихвени условия. „Освен с по-ниските лихви ще подпомогнем допълнително коректните си клиенти и с предоставяне на гратисни периоди и други облекчения за обслужване на кредитите през зимните месеци“, каза още Андреев. **□**

Варненската ТЕЦ привлича нови и отказали се клиенти

Френската компания „Далкия“ предлага и нови услуги - енергиен мениджмънт на общини, болници и жилища

Френската компания „Далкия“, която у нас управлява от 2007 г. топлофикационната мрежа на Варна чрез дъщерното си дружество „Далкия Варна“, разширява услугите си. Общини, болници, училища и детски градини ще може да се възползват от пълно управление на енергийните услуги в техните сгради. Това ще стане чрез друго дъщерно дружество - Компания за енергоспестяване (КЕС), която беше преименувана на „Далкия енерджи сървисиз“.

Нови клиенти

Откакто оперира в страната, международната компания е успяла да възвърне доверието на клиентите във Варна, обявиха от „Далкия България“. Теплофикационната мрежа отчита ръст на новите абонати, сред които има и отказали се от услугата в миналото клиенти. Паралелно с успешното управление на парното в морската столица компанията възнамерява да разшири портфолиото на предлаганите услуги. Сред тях ще са технически и социален инженеринг, издаване на енергийни сертификати на сгради и тяхното глобално управление. „Новата компания ще предлага услуги за оптимизиране на енергийните разходи на клиентите“, каза за в. „Пари“ генералният директор на „Далкия България“ Доминик Дуда.

И нови услуги

„През последната година

30

▶ процента от клиентите на компанията във Франция са общините, 20% - промишлените предприятия и 25% - стопански клиенти и търговски центрове

▶ „Далкия енерджи сървисиз“ ще предлага услуги за оптимизиране на енергийните разходи на клиентите. Това заяви генералният директор на „Далкия България“ Доминик Дуда (вляво)

фирмата е издала енергийни сертификати на над 115 сгради само в столицата“, коментира Тодор Николов, ръководител на „Проекти и проучвания“ в компанията. Новата компания ще насочи услугите си към общини, болници, училища и детски градини, индустриални и жилищни комплекси, търговски центрове. Тя има богат опит в работата с болнични заведения, а в световен план болниците са един от основните сегменти на „Далкия“ според

Доминик Дуда. Привлекателна група за компанията са и бизнес клиентите - предимно промишлени предприятия. „Далкия енерджи сървисиз“ работи чрез ЕСКО договори - възнаграждението на компанията е свързано с икономии, които генерира за определен период при сключването на договора период. Преобладаваща част от клиентите на компанията във Франция са общините - около 30%, по думите на Дуда. Болниците съставляват около

20%, промишлените предприятия около 25%, а останалите се разпределят между стопански клиенти и търговски центрове.

Възраждането на парното

Освен управлението на обществени и бизнес сгради френската фирма е в процес на разработване на решения за цялостно обновяване на жилищни сгради чрез използването на европейски фондове. По подобен проект се

работи в един от варненските квартали, където едва 40% от абонатите са на „Далкия Варна“. Целта е да бъдат привлечени отказали се от услугата „топλοςнабдяване“ домакинства. По думите на генералния директор на „Далкия България“ дружеството е успяло да възвърне значителна част от клиентите си през 2009 г., след като в предишните години доверието към топлофикацията е намаляло, а клиентите са се обръщали към ал-

тернативни начини на отопление. „Откакто „Далкия“ управлява топлофикационната мрежа във Варна, загубите по нея са намалели с 50%“, съобщи Доминик Дуда. След оптимизационните дейности в теца от използваните първоначално 80 хил. куб. метра вода количеството е паднало пет пъти, коментира генералният директор. До 3 години „Далкия Варна“ ще започне производството на енергия от биомаса. □

Половината от пловдивската „Полиграфия“ беше продадена на фондовата борса

Акционерите в компанията ще гласуват за прехвърлянето на основните й активи в дъщерно дружество

Малко над 43% от „Полиграфия“ АД Пловдив бяха изтъргувани на Българската фондова борса. Сделката стана на извънрегулаторния пазар и беше блокова за 153 360 акции.

Делът съответства точно на процент, който притежава акционерът Павел Димитров. Купувачът не е ясен, но в компанията

има само още един голям акционер - дружеството „Бор ин“ АД. Тази компания поиска на извънредното общо събрание през лятото в „Полиграфия“ АД да бъде обявена процедура по обратно изкупуване на собствени акции, но в размер до 3% от капитала. Затова вчерашната сделка е невъзможно да е част от тази процедура.

Активите си отиват

За януари 2011 г. в „Полиграфия“ АД е свикано общо събрание, на което акцио-

нерите ще одобряват прехвърлянето на всички активи от компанията - машини, сгради и съоръжения, в специално създадено за целта дружество с ограничена отговорност, което ще е 100% собственост на „Полиграфия“ АД. В новата компания трябва да влязат и всички акции от други компании, собственик на които е пловдивската „Полиграфия“.

Според отчета за 2009 г. инвестициите на компанията са съсредоточени в акции на „Мостстрой“, Първа инвестиционна бан-

ка и „Пътица“ АД. По-сериозен обаче е делът само в шуменската пътностроителна компания, където инвестицията е оценена на 144 хил. лв. при общ капитал от 306 хил. лв. на „Пътица“ АД.

Приемник на кредити

В края на август „Полиграфия“ АД стана поръчител и пое равностойно задълженията по плащания на кредит, взет от основния акционер в компанията „Бор ин“, към Райфайзенбанк. Залог по него са всички

бъдещи вземания на „Полиграфия“ от клиенти.

Колкото и странно да звучи, основната дейност на компанията всъщност не е полиграфическа. През 2006 г. дейността на дружеството беше променена и основният бизнес в момента е съсредоточен в отдаване на площи под наем. Сред наемателите според протокола от последното общо събрание са Общинска банка, Министерството на правосъдието, район Източен на град Пловдив и др.

За миналата година при-

ходите от продажби на „Полиграфия“ отчетоха минимално повишение и достигнаха 612 хил. лв. спрямо 606 хил. за 2008 г. Печалбата на дружеството се увеличи двойно до 113 хил. лв.

Мирослав Иванов

153

▶ хил. акции на „Полиграфия“ бяха изтъргувани на извънрегулаторния пазар на БФБ

Либерализацията на енергийния пазар увеличи приходите на „Енемона Ютилитис“

Компанията е сребърен медалист сред най-динамичните дружества в Северна България и лидер в област Враца

Либерализирането на енергийния пазар в България се оказва добро за приходите и развитието на „Енемона Ютилитис“ ЕАД. Това показват резултатите от класацията на в. „Пари“ „Гепард“, която този път проследи най-динамично развиващите се компании в Северна България. През 2009 г. оборотът на дружеството, което е специализирано основно в търговията с електроенергия, се е повишил с малко над 7 пъти спрямо 2007 г. Общите приходи през миналата година са 63.4 млн. лв., а две години по-рано оборотът беше едва 9 млн. лв.

Енергия за милиони

Именно силният ръст на приходите на „Енемона Ютилитис“ направи компанията най-динамичното дружество по ръст на приходите в област Враца и втората най-динамична компания в Северна България. „Ръстът в приходите на „Енемона Ютилитис“ през последните години се дължи главно на професионализма на целия екип на дружество-

► Детелина Чалъкова, ръководител на отдел „Правен“ в „Енемона Ютилитис“ (вляво), получава наградата за най-динамична компания в област Враца

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

то и конкурентните условия, които предоставя на своите клиенти“, обясни повишението Проко-

пи Прокопиев, директор „Корпоративна политика“ в „Енемона“ АД. „Енемона Ютилитис“ е в порт-

фейла на публичната компания „Енемона“. Търговецът на електроенергия е създаден през декември

2005 г., а през март 2006 г. получава лиценз за търговия с електроенергия от Държавната комисия

за енергийно и водно регулиране (ДКВЕР). Тогава компанията започва ефективната доставка на крайни потребители в България.

Дейност и експанзия

През 2007 г. „Енемона Ютилитис“ подписва първия договор за доставка на енергия в Гърция, а през 2008 г. започва да доставя енергия в Македония и Сърбия. Новите договори допринасят за повечето приходи през 2008 г.

Още повече се засилва дейността на „Енемона Ютилитис“ и през 2009 г., когато дружеството подписва първите си годишни договори за доставка на електроенергия зад граница. Освен това започва и внос на енергия от Румъния. Сред основните клиенти на „Енемона Ютилитис“ са „Микроенергия“ ЕООД, „Елсис-теми технолоджи“ ООД, „Монбат“ АД, „Софийска вода“ АД и „Биовет“ АД. Освен търговията с електроенергия, дружеството успя да изгради и т.нар. „виртуален газопровод“ между Симитли и Гоце Делчев. Очакванията на Прокопи Прокопиев са през тази година компанията да реализира още по-добри приходи, тъй като само за януари - септември дружеството има близо 61 млн. лв. приходи.

Атанас Христов

Приходите ще се повишат и през тази година

Ръстът в приходите на „Енемона Ютилитис“ през последните години се дължи главно на професионализма на целия екип на дружеството и конкурентните условия, които предоставя на своите клиенти. През 2007 г. подписахме първия договор за доставка на електроенергия в Гърция, а през 2008 г. бяха реализирани договори за износ в Гърция, Македония и Сърбия. В средата на 2009 разширихме и портфолиото си от крайни клиенти на външния пазар.

Основната дейност на дружеството е търговия с електроенергия и тя формира голяма част от приходите на компанията. През миналата година продадохме над 383 MWh електроенергия в страната и чужбина за над 61 млн. лв.

Ако разгледаме 2009 г., приносът на „Енемона Ютилитис“ в консолидирания отчет на „Енемона“

Прокопи Прокопиев, директор „Корпоративна политика“ в „Енемона“ АД

АД е над 34%. В края на третото тримесечие за 2010 г. делът достига близо 44%.

Очакванията ни са приходите за 2010 г. да бъдат по-добри от предходната. Добрите нагласи са подкрепени и от резултатите на дружеството за третото тримесечие на 2010 г. В края на септември приходите от продажби са 60.6 млн. лв. През следващата година ще фокусираме дейността си и към утвърждаване и разширяване на позициите ни на вътрешния и външния пазар, като очакванията ни са за още по-успешна година. ■

Пари

ЗА БИЗНЕС МОЖЕ ДА СЕ ПИШЕ ИНТЕРЕСНО

Абонирайте се за обновления вестник Пари с 30% отстъпка от коричната цена.

ЗА ЗАЯВКИ: WEB: [HTTP://PARI.BG/STATIC/ABONAMENTNA_FORMA](http://pari.bg/static/abonamentna_forma) . MAIL: SALES@PARI.BG . TEL: +359 439 58 53

16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Вид	Борса	Единица	Януари	Февруари
Суров петрол	NYMEX	USD/б	88,76	89,28
Брент	ICE	USD/б	91,5	91,64
Газовол	ICE	USD/т	771	775
Природен газ	NYMEX	USD/MMBtu	4,57	4,57
Бензин 95	NYMEX	USD/т	845	-
Нафта	NYMEX	USD/т	826	-

Фючърси на агрокултури

Вид	Разновидност	Борса	Единица	Януари
Пшеница	Soft Red	CBT	USD/m	284,21
Царевица	Yellow	CBT	USD/m	219,25
Ечемик	Feed	ASX	USD/m	218,07
Памук	No.2	NYBOT	USD/m	2810,41
Kaiko		NYBOT	USD/m	3089,00
Kafo	Arabica	NYBOT	USD/m	4562,39
Соя	No.2	ICE	USD/m	468,84
Захар	White	NYSE LIFFE	USD/m	734,50

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австрелийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Вид	Борса	Единица	Цена	Зм.
Мед	LME	USD/т	8882	8903,5
Калай	LME	USD/т	25580	25600
Олово	LME	USD/т	2362	2410
Цинк	LME	USD/т	2276	2302
Алуминий	LME	USD/т	2296	2326,75
Никел	LME	USD/т	23750	23939
Алуминиева сплав	LME	USD/т	2245	2225

Цени на благородни метали

Вид	Борса	Единица	Купува	Продава
Злато	LME	USD/тр.у.	1392	1392,25
Сребро	LME	USD/тр.у.	28,96	29
Платина	LME	USD/тр.у.	1683	1685
Паладий	LME	USD/тр.у.	727,5	729
Родий	LME	USD/тр.у.	2295	2295

Източник: Bloomberg

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent 1бу. овес = 15.4224 кг; 1лб. = 0.4536 кг; 1 олт = 50 кг; 1гал. = 3.785 л; 1MT = 1000 кг

Курсове за митнически оценки

Валута	Код	За	Стойност
Currency	Code	For	Rate
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,4172
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,3511
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,4195
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,4568
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,1841
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,9521
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,6235
ЕСТОНСКА КРОНА	EER	10	1,2500
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,3038
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,8704
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,6457
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	100	7,0326
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,6110
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,1975
ЯПОНСКА ИЕНА	JPY	100	1,7385
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,2655
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,6644
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,7566
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,1703
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,5917
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,3895
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,1132
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,2983
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,9340
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,5522
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,6218
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,0811
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,1107
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,8304
ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,9326
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,4508
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,0531
ЕВРО	EUR	1	1,9558

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.12.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Валута	Код	За	Стойност	Разлика
Currency	Code	For	Rate	Difference
ЕВРО	EUR	1	1,96	0
АВСТРАЛИЙСКИ ДОЛАР	AUD	1	1,45091	-0,00660
БРАЗИЛСКИ РЕАЛ	BRL	10	8,80132	0,04570
КАНАДСКИ ДОЛАР	CAD	1	1,46384	0,00274
ШВЕЙЦАРСКИ ФРАНК	CHF	1	1,49757	0,00023
КИТАЙСКИ РЕНМИНБИ ЮАН	CNY	10	2,22420	0,02149
ЧЕШКА КРОНА	CZK	100	7,79526	-0,00653
ДАТСКА КРОНА	DKK	10	2,62369	-0,00063
ЕСТОНСКА КРОНА	EER	10	1,25000	0,00000
БРИТАНСКА ЛИРА	GBP	1	2,33755	0,02761
ХОНГОНГСКИ ДОЛАР	HKD	10	1,90710	0,02178
ХЪРВАТСКА КУНА	HRK	10	2,64888	-0,00015
УНГАРСКИ ФОРИНТ	HUF	100	7,01391	-0,02145
ИНДОНЕЗИЙСКА РУПИЯ	IDR	10000	1,64190	0,01619
ИНДИЙСКА РУПИЯ	INR	100	3,28555	0,00627
ИСЛАНДСКА КРОНА	ISK			0,00000
ЯПОНСКА ИЕНА	JPY	100	1,76074	-0,01036
ЮЖНОКОРЕЙСКИ ВОН	KRW	1000	1,29320	-0,00175
ЛИТОВСКИ ЛИТАС	LTL	10	5,66448	0,00000
ЛАТВИЙСКИ ЛАТ	LVL	1	2,75585	0,00038
МЕКСИКАНСКО ПЕСО	MXN	10	1,18229	-0,00488
МАЛАЙЗИЙСКИ РИНГИТ	MYR	10	4,71125	0,05750
НОРВЕЖКА КРОНА	NOK	10	2,45630	0,00108
НОВОЗЕЛАНДСКИ ДОЛАР	NZD	1	1,10938	-0,01144
ФИЛИПИНСКО ПЕСО	PHP	100	3,39312	0,03484
ПОЛСКА ЗЛОТА	PLN	10	4,81340	-0,06191
НОВА РУМЪНСКА ЛЕЯ	RON	10	4,54791	0,00000
РУСКА РУБЛА	RUB	100	4,74256	0,02599
ШВЕДСКА КРОНА	SEK	10	2,13789	-0,01185
СИНГАПУРСКИ ДОЛАР	SGD	1	1,12482	0,00110
ТАЙЛАНДСКИ БАТ	THB	100	4,91526	0,03654
НОВА ТУРСКА ЛИРА	TRY	10	9,91046	-0,01056
ЩАТСКИ ДОЛАР	USD	1	1,48169	0,01807
ЮЖНОАФРИКАНСКИ РАНД	ZAR	10	2,13246	0,00394
ЗЛОТА (1 ТРОЙНИЦА)	XAU	1	2063,21000	-21,41000

Обмненни курсове на чуждестранните валути към лева за 9.12.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Тип	Валута	Емисионна стойност за поръчки подадени до 15.00 ч. на 3.12.2010 г.					Цена при обратно изкупуване
		До 5 000 евро	От 5 001 до 10 000 евро	От 10 001 до 20 000 евро	Над 20 001 евро	Над 100 001 евро	
консервативен	USD	157,91	157,14	156,37	155,99	154,06	154,06
консервативен	EUR	11,83	11,77	11,71	11,68	11,54	11,54
консервативен	EUR	84,34	83,93	83,52	83,11	81,88	81,88
балансиран	EUR	102,63	102,13	101,63	101,13	99,64	99,64
балансиран	EUR	799,06	795,18	791,31	787,43	775,79	775,79
високодоходен	EUR	182,58	181,72	180,85	179,98	173,89	173,89
високодоходен	EUR	82,35	81,95	81,56	81,16	79,18	79,18
високодоходен	EUR	166,92	166,12	165,32	164,51	160,50	160,50
високодоходен	EUR	333,68	332,09	330,50	328,91	317,79	317,79
високодоходен	EUR	213,31	212,29	211,28	210,26	203,15	203,15
високодоходен	EUR	253,53	252,33	251,12	249,91	241,46	241,46
високодоходен	EUR	93,74	93,30	92,85	92,40	89,28	89,28
консервативен	EUR	234,82	235,69	234,56	233,43	225,54	225,54

Нетната стойност на активите на дъга е равна на цената на обратното изкупуване. Информация за проспектите и правилата на фондовите може да бъде получена на тел. 0700 10 000, както и на интернет адреси www.ram.at и www.ram.bg

Котировки на взаимните фондове

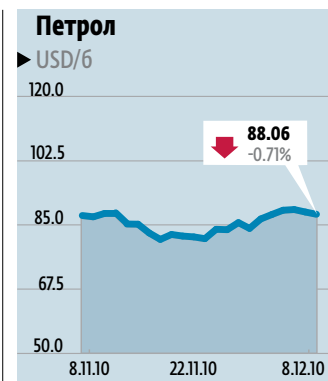
Фонд	Тип	Ем. сп. (млн)	ЦМ	Доходност и Риск							
				От началото на годината (не се анюализира)	Семестрното отклонение	За последните 12 месеца	От началото на публ. продажба (анюализирана)	Начало на публ. предлагане			
Автора Капитал АД				за поръчки над 20000 лв.	за поръчки от 2001 до 20000	за поръчки над 20000 лв.	след края на 2-та трим.	преди края на 2-та трим.			
Автора Кепитъл - балансиран	Смеси	4,8238	4,9918	4,7998	4,7038	-6,79%	15,68%	-8,71%	-22,48%	21.01.2008	
Автора Кепитъл - глобал	фонд в акции	7,3690	7,4058	7,6638	7,3690	4,03%	14,55%	2,86%	-10,07%	23.01.2008	
Автора Кепитъл Югостранс Европа	фонд в акции	10,1732	10,3258	0,0000	0,0000	1,03%	0,09%	1,22%	1,42%	23.09.2009	
Активна Асет Менеджмънт АД											
ДФ Активна Високодоходен	фонд в акции	2,1182	2,1182			-15,01%	29,01%	-16,51%	-56,37%	12.11.2007	
ДФ Активна Балансиран	Смеси	2,4981	2,4981			-16,02%	25,57%	-17,94%	-50,05%	12.11.2007	
Астра Асет Менеджмънт АД											
ДФ Активна Кеш	фонд на паричен пазар	11,4358	11,4301	11,4130	11,4244	6,40%	0,12%	6,88%	6,36%	06.10.2008	
ДФ Активна Баланс	фонд в акции	10,7071	10,6538	10,5473	10,6005	0,0000	-0,52%	-0,86%	3,00%	06.10.2008	
ДФ Активна Плюс	фонд в акции	9,8209	9,7220	9,6254	9,6743	-0,0000	-4,95%	-8,29%	-1,07%	06.10.2008	
БенчМарк Асет Менеджмънт АД											
ДФ БенчМарк Фонд 1 Акции и облигации	Смеси	13,2715	13,1401			-2,10%	5,76%	-2,46%	5,63%	14.12.2005	
ДФ БенчМарк Фонд 2 Акции	фонд в акции	7,7504	7,6737			-8,39%	10,82%	-10,63%	-4,89%	03.03.2006	
ДФ БенчМарк Фонд 3 Сектор Недвижими Имоти	фонд в акции	4,2118	4,1701			-28,76%	12,78%	-28,77%	-17,83%	21.06.2006	
ДФ БенчМарк Фонд 4 Енергетика	фонд в акции	7,8545	7,6257			-3,72%	12,01%	-1,33%	-9,19%	05.02.2008	
ДФ БенчМарк Фонд 5 ЦИЕ	фонд в акции	11,3491	11,0185			7,37%	12,80%	7,85%	3,48%	05.02.2008	
БенчМарк Фонд 6 Паричен	фонд на паричен пазар	12,2225	12,2225			7,74%	0,20%	8,31%	8,53%	03.06.2008	
Болкан Капитал Менеджмънт АД											
ДФ БКМ Балансиран Капитал	Смеси	82,5924	82,3033	82,5924	82,5924	-0,41%	1,27%	-1,39%	-4,30%	20.11.2006	
ДФ Европа	фонд в акции	47,8786	47,8786	47,8786	47,8786	-7,74%	2,39%	-9,00%	-12,88%	20.11.2006	
ДФ Балкани	фонд в акции	64,2165	64,2165	64,2165	64,2165	-6,85%	5,01%	-4,75%	-11,26%	03.10.2007	
Барчел Менеджмънт Компани ЕАД											
ДФ Барчел Високодоходен фонд	фонд в акции	97,7182	96,2634			-5,52%	3,30%	-7,25%	-0,79%	04.01.2007	
ДФ Барчел Балансиран фонд	Смеси	79,2275	78,0479			-5,05%	2,45%	-6,52%	-6,92%	25.06.2007	
ДСК Управление на активи АД											
ДФ ДСК Стандарт	фонд в облигации	1,3246	1,3202			5,88%	0,70%	6,46%	5,71%	01.12.2005	
ДФ ДСК Баланс	Смеси	1,08440	1,0792			0,47%	4,04%	-0,19%	1,57%	01.12.2005	
ДФ ДСК Растек	фонд в акции	0,73188	0,74072			-3,81%	8,07%	-4,94%	-5,99%	01.03.2006	
ДФ ДСК Имоти	Смеси	0,74389	0,74341			1,90%	2,54%	2,80%	-10,09%	07.03.2008	
ДФ ДСК Евро Актив	Смеси	1,05379	1,05064			-2,72%	0,48%	3,45%	3,22%		

Индекс на деня

1.43

▶ процента се понижи хонконгският индекс Hang Seng и достигна 23 092.52 пункта

По време на борсовата сесия в сряда измерителят загуби 336 пункта от стойността си. Индексът беше сред малкото в Азия, които регистрираха понижение вчера

Цената на петрола отчете понижение и по време на вчерашната сесия в Ню Йорк достигна 87.89 USD/б. Причината за поевтиняването е силният долар, който напредна с 0.17% спрямо еврото

Стока на деня

1.64

▶ процента спечели калямата на борсата в Лондон и достигна 25 580 USD/m

На последната борсова сесия цветният метал поскъпна с 412 USD. Търсенето на метала остава силно заради волатилните валутни и капиталови пазари в Европа и САЩ

Пазарите в Европа повярваха на Ирландия

Приетият бюджет на Ирландия за 2011 г. донесе еуфория на пазарите в Европа, които отново повярваха, че страната ще успее да се справи с дълговата си криза. Тази новина се отрази изключително положително на ирландския борсов измерител ISEQ, който добави още 0.9% към стойността си до 2825.16 пункта. Широкият европейски индекс Stoxx Europe 600 напредна с 0.88% до 274.79 пункта, макар едва 50% от търгуваните акции да отчетоха ръст. При тези стойности индексът се намираще през 2008 г., преди задълбочаването на финансовата криза. Другият регионален индекс, френският CAC 40, също се представи добре и успя да напредне с 0.61%. Така два часа преди края на сесията неговата стойност се покачи до 3833.22 пункта. Единствените губещи на вчерашната борсова търговия бяха германският DAX и

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

Ирландският борсов измерител ISEQ добави още 0.9% към стойността си до 2825.16 пункта

британският FTSE 100, които загубиха съответно 0.36 и 0.2%. Най-добро представяне направиха индексите в Испания (Ibex 35) и Италия (FTSE MIB), които скочиха с по 1.44% до 10 070.5 пункта и 20 411.07 пункта. Както през миналата седмица, така и през тази волатилността на европейските пазари е голяма.

Инвеститорите вземаха своите решения на база изнесени макроикономически данни, които в много от случаите се разминаваха в това дали Европа се възстановява от дълговата криза, или тя се задълбочава. За анализаторите от BNP Paribas основните решения, движещи пазарите, се взимат от правителствата на големите икономики и от централните банки. Според тях до края на годината търговията ще продължи да се движи около сегашните си нива, без да се очакват сериозни сътресения на пазара до Коледа.

Сделките, които оказаха най-благоприятно влияние на пазарите, бяха тези във финансовия сектор. Акциите на UniCredit, които са широко търгувани на периферните пазари, скочиха с 3% на борсата в Милано до 1.695 EUR. Френската банка Societe Generale SA също добави 2.85% към капитализацията си и книгата ѝ се търгуваха за

▶ Еуфорията на инвеститорите около бюджета на Ирландия изстреля европейските акции до нивата от преди две години

СНИМКИ BLOOMBERG

40.02 EUR. Още по-впечатляващо представяне направи и другата голяма френска банка BNP Paribas SA. Нейните акции скочиха с 3.25% до двуседмичен рекорд от 50.88 EUR. Сред застрахователите отлично представяне направи Аха

SA, чиито книжа поскъпнаха с 3.36% до 12.3 EUR. Allianz SE се търгуваше за 88 EUR, или повишение с 2.08%.

Губещите акции бяха водени от производителите на автомобили. Търсенето

на книжа от BMW AG беше слабо, което донесе спад от 3.06% до 62.10 EUR. Porsche Automobil Holding също загуби стойност и там търговията се движеше при нива от 63.77 EUR, което е понижение от 8.28%. □

Потреблението на природен газ в САЩ стигна рекордни нива

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

На борсата в Ню Йорк фючърсите на природния газ за януари се повишиха с 3.32% до 4.539 USD/1000 куб. м

Цената на природния газ достигна четиримесечен рекорд заради спекулациите, че студеното време в източната и централната част на САЩ ще доведе до по-голямо от очакваното понижение на запасите. Според анализаторите на Bloomberg официалният доклад на енергийното министерство на САЩ ще покаже спад на запасите от природен газ над средните за сезона. Самият доклад ще бъде изнесен днес и ако изчисленията излязат точни, той ще покаже, че през миналата седмица от хранилищата са били изтеглени 2.44 млрд. куб.

▶ Студеното време в някои от източните щати, увеличава потреблението на енергия

СНИМКИ BLOOMBERG

м газ. За сравнение - една седмица по-рано, преди настъпването на студения фронт, от хранилищата са били извадени едва 0.74 млрд. куб. м газ. Осредненото количество за пет години назад е 2.1 млрд. куб. м.

По данни на агрометеоролозите от Commodity Weather Group (CWG) температурата в североизточната и югоизточната част на страната ще се задържи под нормалните нива за сезона поне до 17 декември.

Очаква се най-ниската температура да бъде измерена на 14 декември - минус 8 градуса по Целзий. Това според анализаторите ще доведе до още по-голямо потребление на газ и до по-високи цени.

На борсата в Ню Йорк фючърсите на природния газ за януари се повишиха с 3.32% до 4.539 USD/1000 куб. м. При тези нива се е търгувал на 6 август. □

От Goldman Sachs са оптимисти за 2011 г.

Финансовият гигант Goldman Sachs, направи оптимистични прогнози за капиталовите пазари в САЩ през следващата година. Според анализаторите на банката водещият борсов индекс в САЩ S&P 500 ще нарасне през следващите 12 месеца с 25% до 1450 пункта благодарение на нарастването на печалбите на компаниите в неговия състав, ниските лихвени проценти и подобряването на щатската икономика. Въпреки това инвеститорите остават скептично настроени към положителните икономически данни през последните месеци, казват от Goldman Sachs, защото подобряването е за сметка на изключително ниските нива, до които се понижиха повечето икономически индикатори по време на финансовата криза.

От Goldman Sachs препоръчват на клиентите си да увеличат инвести-

Георги Георгиев
georgi.georgiev@pari.bg

Според анализаторите на банката S&P 500 ще нарасне през следващите 12 месеца с 25% до 1450 пункта

ците в цикличните компании, чието представяне зависи до голяма степен от общата икономическа активност в страната. Банката продължава да отдава повече внимание на технологичния сектор и повишава очакванията си за акциите от банковия и енергийния сектор. Също така анализаторите съветват да се продават компании от здравния сектор, сектора за комунални услуги и производители на храни, напитки и стоки за бита, които обикновено са най-търсени от инвеститорите в периоди на икономическа несигурност. □

Ползите от еврото стават все по-малко

Чешкият премиер Петър Нечас определи влизането в еврозоната като “икономическа глупост”

Нестихващата дългова криза в Европа е изместила от дневния ред на Полша присъединяването към еврозоната. Това обяви Ян Кристоф Бйелецки, оглавяващ икономическия съвет на премиера Доналд Туск. Премиерът Доналд Туск заяви, че влизане във валутния съюз през 2012 г., каквато беше целта на правителството, вече не е възможно. По думите му в момента по-реалистично изглежда влизане в еврозоната най-рано през 2015 г. най-малкото защото в момента страната не може да покрие фискалните изисквания за присъединяване.

Неговият колега, чешкият премиер Петър Нечас, също обяви, че Чехия ще отложи въвеждането на еврото дотогава, докато й е изгодно да запази кроната. Той стигна и по-далеч, като обяви, че влизането във валутния съюз точно в този момент е “икономическа глупост”.

По думите му правителството няма да си поставя срок за членство в еврозоната до края на мандата си, който приключва през 2014 г. Според него разходите за поддържане на чешката валута са по-ниски, отколкото разходите за евентуалното въвеждане на еврото. “Така ще бъде още доста дълго време”, категоричен е Петър Нечас.

Ползите

Ползи от влизането в еврозоната в този момент няма и това се вижда не само от управляващите, но и от обикновените хора. Проучване на нагласите за ползите от еврото през юни много ясно показва тази тенденция. Според допитване, направено от финансовото министерство на Полша, става ясно, че евроскептиците сред населението са се увеличили до 47%, след като година по-рано те са били 43%. В същото време подкрепата към преминаването от злотата към еврото е паднала от 43 на 38%. Резултатите от подобно проучване в Чехия също показват спад на доверието към еврото. Последните социологически проучвания показват, че около 70% от чехите са против отказването от кроната.

Условия

За да изпълни условията за влизане в еврозоната, Полша трябва да сведе бюджетния си дефицит до 3% от БВП, което за две години няма как да стане. Независимо че Полша беше единствената държава, която успя да избегне рецесията през 2009 г., бюджетният ѝ дефицит тогава беше 7.2%.

Освен това в своя доклад Европейската комитсия уточнява, че разликата

► Заради проблемите в Ирландия, Гърция и Португалия евроскептицизмът се засилва

между дефицита на Полша тази година ще се увеличи минимум до 7.9%. Освен това в доклада се посочва, че увеличение ще има и при публичния дълг на страната, който ще достигне 55.1% от БВП.

Много важно за страната е да успее да реформи-

ра пенсионната си система, обяви Бйелецки. През последното десетилетие начинът на пенсионно осигуряване в Полша беше променен.

От националната пенсионноосигурителна система вносците за пенсия на работещите бяха прех-

върлени към частни пенсионни фондове. По този начин се направи опит да се избегнат прекалено големите разходи за пенсии, които щяха да дойдат от застаряването на населението.

По данни на Европейската комитсия тази промяна

успя да намали демографския риск за публичните финанси на Полша до най-ниските нива сред всички членове на ЕС. Това обаче според финансовия министър Яцек Постовски е увеличило бюджетния дефицит с 2.4% на година.

Георги Георгиев

Къде е България и страната ни се размина с еврозоната

► Още когато правителството на ГЕРБ пое управлението, една от основните цели на вицепремиера и финансов министър Симеон Дянков беше влиза-

нето на България в еврозоната.

► В средата на 2009 г. Дянков обяви, че в началото на 2010 г. страната ще подаде документи за членство във валутния механизъм ERM II, т.е. чакалнята преди влизането в еврозоната.

► По-късно обаче увеличаването на бюджетния дефи-

цит до 3.9% изигра лоша шега на правителството.

► И вместо членство в еврозоната кабинетът получи предупреждения от Европейската комитсия, че го грозят санкции, ако не намали дефицита.

► Според различни прогнози България трябваше да се присъедини към еврозоната през 2014 г.

Бюджетна сфера В Чехия имаше стачки заради орязването на заплатите

► Близко 120 хил. бюджетни служители в Чехия протестираха срещу планираното 10-про-

центно намаляване на заплатите и реформите в публичния сектор през 2011 г.

► Приблизително 650 хил. са заетите в публичния сектор в Чехия.

► Най-масови са протестите в провинцията.

► Сред активните стачкуващи бяха

болниците - близо 40 хил. души по данни на синдикатите в здравеопазването.

► Бяха отменени някои планирани за днес операции, а хиляди здравни работници се очаква да напуснат професията до края на тази година и да потърсят работа в чужбина.

” Чехия ще отложи въвеждането на еврото дотогава, докато й е изгодно да запази кроната

Петър Нечас, премиер на Чехия

Българите са в Топ 10 по наднормено тегло в ЕС

Най-малки проблеми с килограмите имат румънците

Наднорменото тегло е повсеместен проблем в Европа, над половината от възрастните жители в ЕС са с наднормено тегло. Това става ясно от изследване на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) - „Поглед към здравето: Европа 2010“. Изследването сравнява някои основни показатели на здравните системи и услуги в 31 европейски държави - ЕС-27, Исландия, Норвегия, Швейцария и Турция.

Все по-дебели

Най-тежко е положението с наднорменото тегло във Великобритания. Данни от 2008 г. показват, че близо една четвърт (24.5%) от възрастното население на Острова е с наднормено тегло. Най-малък е проблемът в Румъния, където от затлъстяване страдат под 8% от жителите. България влиза в първата десетка със засегнати от наднормено тегло 11.5% от възрастното население непосредствено след Дания (11.4%) и преди Австрия (12.4%).

Проблемът застига и децата

През последните 20 години хората с наднормено тегло в повечето държави от ЕС се е удвоил. А проблемът се

” В България средната продължителност на живота на жените е 76.4 години, а на мъжете - 69.2 години

11.5

▶ процент от възрастното население в България е с наднормено тегло

е задълбочил и все повече са децата, които имат наднормено тегло, се посочва в доклада.

Едно от всеки седем деца страда от затлъстяване. Докато едно от всеки пет деца в ЕС спортува редовно. Децата със затлъстяване или над-

нормено тегло са по-склонни от останалите на по-късен етап в живота си да развият болести на сърдечносъдовата система, диабет, някои форми на рак, артрит, астма, влошено качество на живот и са заплашени от преждевременна смърт. Ключът

към борбата с проблема е да се изграждат здравословни навици, смятат от ОИСР.

Няма лекари

В доклада на ОИСР се посочва, че в много от европейските държави има недостиг на лекари, въпреки че броят

им на човек от населението след 2000 г. е нараснал във всички държави с изключение на Словакия. В Турция, Полша и Румъния броят на лекарите на глава от населението е най-малък.

В много европейски страни съществуват опасения

от недостиг на медицински сестри. През 2008 г. Турция е имала най-малък брой сестри, следвана от Гърция, България и Кипър - под 5 на 1000 души население, а най-голям е броят на сестрите във Финландия и Исландия - около 15 на 1000 души. □

7

▶ процент от разходите за здравеопазване в ЕС отиват за лечение на заболявания, свързани със затлъстяването

” Най-дълго живеят жените във Франция - до 84.4 години, а мъжете в Швеция - до 78.8 години

6

▶ години повече е средната продължителност на живота в ЕС и тя вече е 78 години

Пари

Deloitte. CSR

КОНКУРС

СОЦИАЛНО ОТГОВОРНА КОМПАНИЯ НА ГОДИНАТА

КАТЕГОРИИ

- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ СЛУЖИТЕЛИТЕ
- СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ КЪМ ОКОЛНАТА СРЕДА
- ЕТИЧНОСТ И ОТГОВОРНОСТ КЪМ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ
- УЧАСТИЕ В ПРОЕКТИ С ДЪЛГОСРОЧЕН ОБЩЕСТВЕНОПОЛЕЗЕН ЕФЕКТ
- БЛАГОТВОРИТЕЛНОСТ

ЗА УЧАСТИЕ В КОНКУРСА,
МОЛЯ ПОСЕТЕТЕ
EVENTS.PARI.BG

ЗА ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ТЕЛ. 02/4395848, 4395 850 . NORA.KALIONSKA@PARI.BG

СЪС СЪДЕЙСТВО НА:

Postbank

Член на Eurobank EFG Груп

ЕВРОПАРИ

Споразумение
Улесняват
достъпа до
програма
“Рибарство”

Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) и Националният гаранционен фонд (НГФ) подписаха споразумение за улесняване достъпа до

финансиране на бенефициенти по ОП “Рибарство”. Предвижда се НГФ да издава гаранции по банков заем, отпуснати за осъществяване на проекти в сектор “Рибарство”, както и контрагаранции по гаранции на банки за авансови плащания по проекти, одобрени за подпомагане по оперативната програма. Схемата ще стартира с 6 млн. лв., които

ИАРА ще предостави на гаранционния фонд. Гаранциите, които НГФ ще отпусне на бенефициентите, ще са с максимален срок до 10 години. При интерес програмата ще бъде разширена. Това е първата по рода си гаранционна схема между две български институции, представляващи държавната администрация и финансовия сектор.

За и против децентрализацията при усвояването на субсидии

В някои държави в ЕС това е успешен подход, но в България все още липсва капацитет, макар и да има ентузиазъм

В Холандия има 4 оперативни програми - за северния, южния, източния и западния регион. В България - 7, като всяка от тях финансира определени дейности - транспорт, околна среда, развитие на конкурентоспособността на фирмите и т.н. По “западната” програма на Холандия, която е на стойност 770 млн. EUR (за периода 2007-2013 г.), вече са договорени 70% от средствата, а до края на 2011 г. процентът дори ще надмине 100. В България към края на септември общо договорените средства по всички програми са 34.7%, а реално разплащаните - едва 8.12%. Дали резултатите са въпрос за подход и кой подход тогава е по-добър - централизираният или децентрализираният? И дали за следващия планов период си заслужава да променим начина на работа?

Въпрос на подход

“При нас се взема централизирано решение за приоритетите, но в същото време се гласува доверие и на местно ниво. Именно кметовете и местната администрация знаят най-добре за какво ще е най-целесъобразно да се използват субсидиите”, казва Адри Харткоорн, мениджър “Градско развитие” към община Ротердам, част от западния район в Холандия. Ротердам е и единственият град в Европа, който действа

► Кметовете и местната администрация знаят най-добре за какво ще е най-целесъобразно да се използват субсидиите, смята Адри Харткоорн (вдясно). Недостатъкът на децентрализацията е, че има много структури, което има своята цена и за които няма как да сме сигурни, че работят еднакво адекватно, казва пък Десислава Динкова, съдружник “Одиторски услуги” в Deloitte-България

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

като управляващ орган. “Западната” програма има 4 междинни звена - градовете Ротердам, Амстердам, Утрехт и Хага и 4 регио-

нални офиси. Кметовете отговарят за изпълнението на програмите на местно ниво.

В Германия програмите са над 40-50 - по една или няколко за всяка от 16-те провинции, което означава и огромен брой междинни звена и контролни органи. Подобна практика има и в Италия, Полша, Финландия и др.

В Словакия пък има 11 програми и също както в България подхождат е централизиран, т.е. финансират се определени сфери. Там резултатите обаче се оказват подобни на тези у нас.

За и против

Прави впечатление, че де-

централизираният подход се прилага обикновено в държави, където и самото управление е децентрализирано, т.е. може би това не е подходящ вариант за България. Обикновено този подход е свързан и с няколко управляващи органа и междинни звена за едни и същи политики, т.е. има излишно дублиране на работата. От друга страна обаче, именно така парите се разпределят по-равномерно и местните политики се дефинират по-добре. “Централизираният модел осигурява еднакъв подход за всички, но пък се губи близостта с бенефициентите. Недостатъкът на децентрализацията е, че има много структури,

което има своята цена, и за които няма как да сме сигурни, че работят еднакво адекватно. От друга страна, близостта до бенефициентите е по-голяма, а и местните власти вече имат лично отношение към процесите”, коментира Десислава Динкова, съдружник “Одиторски услуги” в Deloitte-България.

Да опитваме ли

“България е сравнително малка държава, така че не си заслужава да се разработват програми за всеки един отделен регион”, смята Торстен Кемпе, директор “Публичен сектор” в Deloitte-Германия.

“В Холандия сме свикнали да работим децентрали-

зирано, не знам дали в други държави ще е толкова лесно”, смята Харткоорн. “В другите държави може да са в 3-4-планов период и вече да имат опит, но и в България си заслужава да се заложи на по-голямата децентрализация. Така парите ще се разпределят равномерно, а няма да отиват само в определен район или област. Трябва още отсега обаче да се увеличат усилията за създаване на местен капацитет”, казва кметът на Мездра Иван Аспарухов. Като цяло идеята получава подкрепа от местните власти, но все още остава съмнението дали ще могат да се справят с повече отговорности.

Дарина Черкезова

Съвети Челен опит

► Една от причините за успеха в усвояването на субсидиите в Холандия е, че се залага на подаването на документите по електронен път, с което се съкращава и срокът за обработка.
► В Унгария още през 2005 г. осъзнават, че за да имат по-добри резултати по отно-

шение на инфраструктурните си проекти, трябва да правят планирането си по-рано.

► Сега гържавата е на второ място в ЕС по одобрени големи проекти.

► Във всички гържави сред основните проблеми за усвояването на европарите са административната тежест и слабата координация между отделните звена.

По-бързи темпове, но старите спиращки остават

Преглед Европрограми

► 2010 г. е към края си и обикновено по това време се правят равностметки за всичко свършено или несвършено през годината. Това е и формалният повод в „Пари“ да публикува в следващите няколко броя преглед на програмите, финансирани със средства от европейските фондове. Целта е да бъдат открити добрите практики и промени, но и недостатъците и липсата на напредък, така че в края на следващата година резултатите да бъдат по-добри. Анализите се подготвят от консултантите и експерти в съответната област. В следващия брой представяме Оперативна програма „Техническа помощ“.

Програма „Административен капацитет“ навакса изоставането си от началото на годината и прави заявка за добри резултати през 2011 г.

Оперативна програма „Административен капацитет“ (ОПАК) е една от малките програми по отношение на бюджет и екип за управление, но с потенциал за голямо въздействие върху администрацията, съдебната система и структурите на гражданското общество. Тя се смята за най-успешната оперативна програма до момента, тъй като са изплатени средства от около 84 млн. лв., или близо 24% от общата сума по програмата, а са договорени почти половината по нея - над 163 млн. лв. Причините за успеха са, че имаше ясни правила за кандидатстване, част от бенефициентите бяха конкретни държавни институции и не се предполагаше дълъг процес на оценка на проектите им, проектите по ОПАК не изискват дълга, сложна и скъпа подготовка и не на последно място - по тази програма не се изисква съфинансиране.

За ОПАК 2010 г. тръгна с много бавни темпове заради преместването на Управляващия орган (УО) от вече закритото Министерство на държавната администрация към Министерството на финансите. Към средата на годината обаче изоставането в работата започна да се навакса. И въпреки това към края на 2010 г. не можем да кажем, че всички проблеми бяха отстранени.

Какво се случи госяга

2010 е годината, в която завърши проектният цикъл на първите одобрени проекти по програмата. Все още не е направена междинна оценка на програмата и оценка на

въздействието на реализираните проекти не се планира, но нейните силни и слаби страни вече изпъкват. Към момента благодарение на ОПАК се създаде възможност за укрепване на административния капацитет на национално, регионално и местно ниво, както и да се подготви въвеждането на електронно управление. В същото време обаче не можем да спестим и негативните факти като например, че част от първите схеми бяха отворени, без да има ясно определение на същността на допустимите дейности, заради което те се провеждаха в отделните администрации без каквато и да е съгласуваност, което ги направи неефективни. Прилагането на резултатите на част от проектите, особено на тези на централните администрации, изисква, след като бъдат приключени, да се въведат в действие чрез нормативен акт, но в повечето случаи това не се осъществи. Факт е и че УО приложи правото си да налага санкции на бенефициентите за неспазване на договорените срокове, докато самият той рядко спазва собствените си задължения относно сроковете за разглеждане и одобрение на междинни и финални доклади и искания за плащане.

Освен това и по ОПАК, както и по други програми, сериозен проблем е процесът на обжалване на решенията по Закона за обществените поръчки. При констатиране на допуснати нередности при избора на изпълнители от страна на бенефициентите УО сезира Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ) и след нейно становище възстановява или не разходите по проектите. Това допълнително забавя сроковете на изпълнение, тъй като капацитетът на АДФИ е ограничен, а подадените искания за проверки са многобройни. Друг ефект е, че се създават редица финансови проблеми

► Догодина ще бъдат открити 13 нови процедури по програма „Административен капацитет“

на бенефициентите.

С какво ще запомним 2010-а

През 2010 г. бяха отворени 12 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПАК. За разлика от първите схеми, които се обявяваха без обосноваване кохерентност помежду си за осигуряване на устойчивост при осъществяването на различните политики, обявените през тази година схеми изискват свързаност и надграждане на вече получени резултати от предходни проекти. Част от схемите дават възможност за подпомагане на процеса по създаване на новите стратегически документи на местно и регионално ниво. Това е изключително важен процес с оглед дефинирането на националните ни приоритети за следващия програмен период.

През тази година беше подобрен и процесът по управление на проекти по ОПАК чрез регламентиране на изплащането на възнаградения на членовете на екипите за управление, което също стоеше като проблем пред УО на програмата.

Като положителен факт може да се отчете разработването на насоки за финансови корекции. Проблемът обаче идва в тяхното прилагане - нерядко служителите от УО ги прилагат буквално, без оглед на цялостния контекст или ефекта от проекта върху целевата група. Това оказва отрицателно влияние върху бенефициентите и е основателна причина за отлив от кандидатстване по програмата.

Какво предстои

Вече е публикувана и Индикативната годишна работна програма на ОПАК за 2011 г. В нея са предвидени 13 процедури по всички приоритетни оси, насочени най-вече към конкретни бенефициенти. Добре би било при разработването на конкретните процедури да се съобразят отново националната политика в отделни области,

стратегии за развитие и нуждите на допустимите бенефициенти, за да се създаде възможност за разработване и реализиране на ефективни проекти.

Важно е да бъде обновен списъкът с често допусками грешки от страна на бенефициентите, за да може

да се избягва забавянето на проектите и налагането на финансови санкции по тях. Същевременно в хода на изпълнение на проектите бенефициентите трябва да получават навременна експертна помощ, за да бъдат предпазени от действия, които ще дове-

дат до невъзстановяване на направени разходи. Все пак наложените финансови корекции се плащат от всички нас. А една от целите на ОПАК е да насърчи доброто управление в страната.

Екип на консултантска компания „Ню Ай“

Визитка Коя е „Ню Ай“

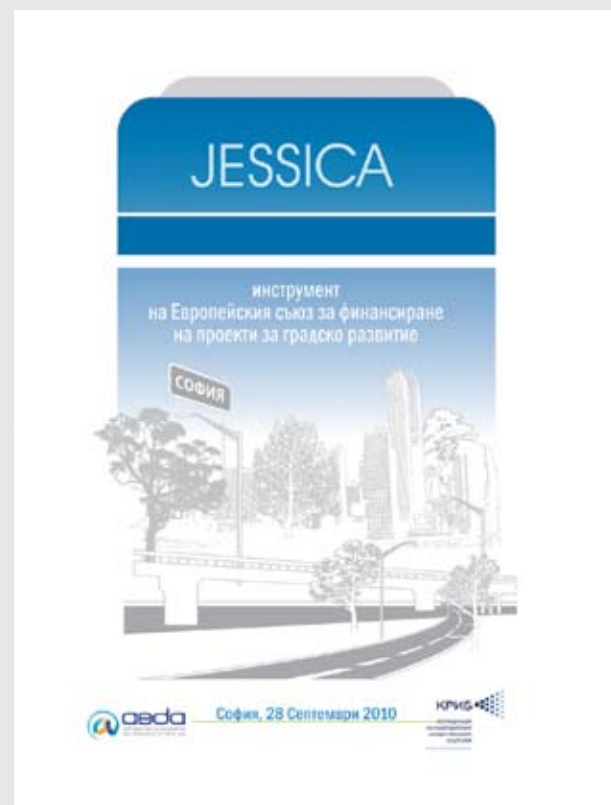
► „Ню Ай“ АД е консултантска компания, създадена през 1995 г., която работи в областта на проектно и управленското консултиране.

► Компанията има богат опит в разработването и изпълнението на проекти, свързани с предоставяне на техническа помощ на структури на гържавната администрация и съдебната система, както и консултантски услуги за бизнеса за достъп до публично финансиране.

Издание за Конференцията „JESSICA-Инструмент на ЕС за финансиране на проекти за градско развитие“

На 9 декември излиза от печат сборникът „JESSICA-Инструмент на ЕС за финансиране на проекти за градско развитие“. Книгата обобщава резултатите от проведената при огромен успех през септември тази година в хотел „Шератон“ международна конференция, на която се събраха високопоставени български и чуждестранни специалисти по въпросите на европейското финансиране. Събитието бе организирано от „Дружеството за развитие на Атина“ (АЕДА) и Конфедерация на работодателите и индустриалците в България (КРИБ). Участие взеха кметът на София Йорданка Фандъкова, министърът на регионалното развитие и благоустройството Росен Плевнелиев и министърът по управление на средствата от ЕС Томислав Дончев. София и още шест големи града в България - Варна, Бургас, Пловдив, Русе, Плевен и Стара Загора, могат да кандидатстват за средства чрез „JESSICA“. За България фондът започва работа с 33 млн. евро и в следващите три години ще се управлява от Европейската инвестиционна банка (ЕИБ).

В изданието са събрани всички лекции и дискусии от конференцията. Както

се изрази г-н Христос Кисас - изпълнителен директор на „Дружеството за развитие на Атина“ (АЕДА) и финансов съветник на кмета на Атина, в заключителното си слово: „Предизвикателството на този нов инструмент е прекалено голямо, но това е бъдещето при градското финансиране. Убедени сме, че българската държава напредва в процедурите

и следващите месеци ще са решаващи за вас при прилагането на JESSICA. Това е голям шанс за всички - граждани, политици, консултантите и изпълнители да се подготвят за бъдещето.“

Изданието е безценен пътеводител за всеки, който търси начини за финансиране на важни градски проекти чрез европейски средства.

Важно е да бъде обновен списъкът с често допусками грешки от страна на бенефициентите, за да може да се избягва забавянето на проектите и налагането на финансови санкции по тях

Игрите вече не са (само) за деца

Пазарът на софтуерни продукти за забавление у нас продължава да се развива въпреки огромните проблеми с пиратството

В началото на тази седмица в един от столичните молове отново имаше тълпа. Този път обаче тя беше малко по-различна от гледките, които сме свикнали да наблюдаваме в последно време - състоеше се не от пенсионери, а от млади хора на възраст от 15 до 30 години. И те не се редяха за банани по 69 стотинки, а за нещо, струващо сто пъти повече. Подобна сцена се разигра в една от залите на НДК. За какво се редят тези хора в късните часове на денонощието, при това в началото на работната седмица?

Печеливша индустрия

Отговорът е прост: забавление. С едно уточнение - забавление от електронен вид. На 7 декември в целия свят и в България излезе Cataclysm, разширение за най-популярната масова онлайн ролева игра (MMORPG) в света, World of Warcraft. В нея играчите могат да се разхождат свободно из виртуален свят с фентъзи обстановка и да изпълняват най-различни дейности - от простото ловене на риба до координирани групови задачи, които изискват време и организа-

ция. Но игрите са за деца, нали? Оказва се, че това от много отдавна не е така. От поне четири години гейм индустрията е наравно по приходи с останалите големи индустрии в сферата на забавлението - киното и музиката. Секторът вече печели десетки милиарди долара годишно, а някои от по-популярните игри лесно може да донесат на издателите си милиони долари в приходи само за няколко дни. Един от най-нашумелите примери за това е Grand Theft Auto IV, чиито продажби надхвърлиха 500 млн. USD само за първата седмица след появата на играта на пазара.

Мрежовият елемент

В момента е практически невъзможно да се разбере размерът на гейм пазара у нас поради липсата на проучвания в тази област. Във всеки случай размерът му е над 10 млн. EUR, твърдят запознати. Най-много се продават заглавията, които са популярни и в световен мащаб, казва Мартин Кадинов, управляващ директор на "Гейминг Ентъртеймънт" и представител за България на лигата за електронни спортове ESL. Лидери по продажби са игрите, кои-

то имат мрежови елемент - или потребителят може да играе с приятели през интернет, или свързаността с глобалната мрежа е сред системните изисквания на играта. Събитието от понеделник, така нареченото launch party, се отнася именно за такава игра. World of Warcraft може да се играе единствено по интернет, така че авторите на играта да имат пълен контрол над съдържанието на играта. Това е и причината играта да се продава толкова успешно дори у нас.

Златната мина

В световен мащаб тя се играе от над 12 млн. души. Бизнес моделът, приложен при това заглавие, също е много интересен. За да играе WoW, всеки човек трябва първо да си купи самата игра, а след това трябва да плаща месечна такса, която в момента е в размер на 25 лв. Така компанията производител си осигурява постоянен източник на доходи всеки месец вместо само веднъж, при продажбата. Друг източник на приходи са пакетите с допълнително съдържание, които компанията пускат на ниски цени, обикновено ненадвишаващи 20 USD.

67

▶ процента е дялът на пиратското съдържание в България

Пример за нещо подобно отново е WoW - в играта беше пуснат виртуален кон, който всеки желаещ може да си закупи на символичната цена от 20 EUR. Създаването му вероятно е струвало не повече от 10 хил. USD, а само за една седмица от него бяха продадени над 1 млн. броя, казва Кадинов.

Неправилен манталитет

Пазарът на игри дори у нас продължава да се развива, макар темповете му

на растеж да са спъвани от проблем, централен за всички компании, занимаващи се с интелектуална собственост - пиратството. Софтуерното пиратство е огромен проблем, особено в България. Дялът на материалите с неуредени лицензи в региона на Централна и Източна Европа надвишава 64%, каза Матю Ламберти, координатор на Агенцията за интелектуални права за Източна Европа към министерството на правосъдието на САЩ. Когато става въпрос за онлайн съдържание, цифрата е близо 100%, допълва той. Най-популярният български торент сайт Zamunda.net, често обвиняван в разпространяване на пиратско съдържание, е шестият най-посещаван сайт в България, а вторият най-популярен -

Arenabg.com, е тринайсети. Показателен е примерът с играта Call of Duty: Modern Warfare 2, от която у нас през първите дни след излизането ѝ на пазара са продадени около 1000 копия, а в същото време е изтеглена над 140 хил. пъти от един от торент сайтовете. "У нас манталитетът на хората е такъв, че те не са свикнали да плащат за софтуер", обяснява Кадинов. Евентуалното справяне с проблема може да дойде само от промяна на тази нагласа, допълва той.

Незасегнати от пиратството

Оказва се обаче, че проблемът с пиратските игри е в пъти по-нисък при специализираните устройства за видеоигри - конзолите. В България пазарът на ком-

10

▶ млн. EUR е размерът на гейм пазара

▶ Стоотици фенове на играта World of Warcraft търпеливо чакаха да получат своето копие на специалното събитие в понеделник вечер

СНИМКИ ESL

пютърни игри все още е в пъти по-голям от този на конзолите, но по света тенденцията е точно обратната. Конзолният пазар е огледало на финансовото състояние на домакинствата, казва Кадинов. Конзолата е само за забавление, докато компютърът е и за работа. Въпреки това този сектор започва да се развива с все по-бързи темпове, подчертава той. Подобна е ситуацията при браузър базираните игри - малки програмки, които човек може да ползва през интернет. Повечето от тях са безплатни, но предлагат възможност за микротранзакции, например купуването на допълнителни точки за няколко лева. Една от най-успешните компании, занимаващи се с подобна дейност, е Zynga, която основно раз-

” У нас мантилетът на хората е такъв, че те не са свикнали да плащат за софтуер

Мартин Кадинов,
управляващ директор на "Гейминг Ентертеймънт"

работва игри за социалната мрежа Facebook. Основаната през 2007 г. фирма в момента има пазарна капитализация от над 5.51 млрд. USD - по-голяма от тази на утвърдената гейм компания Electronic Arts, която има почти 30-годишна история.

Пламен Димитров

Европейските телекоми искат данък "трафик" от интернет гигантите

France Telecom, Telecom Italia и Vodafone Group поискаха от Google, Facebook, Skype и Apple да им плащат част от цената за разширяването на мрежите си

Водещите европейски телекоми France Telecom, Telecom Italia и Vodafone Group поискаха от Google, Facebook, Skype, Apple да им плащат част от цената за разширяването на мрежите си. Причината е, че все повече хора ползват уеббазирани продукти, което сериозно пренаговарва мрежите на телекомите. Заради което те трябва да инвестират близо 3.7 млрд. USD.

През последните три години пазарът на смартфон мобилни устройства преживя истински бум, като една от основните причини за това са телекомите. Всеки от тях разполага с цяла гама от high и low end смартфони, продавани на преференциални цени с отстъпки до 80% - при закупуването им с едногодишен или двегодишен договор и предплатени пакети за използване на мобилен интернет.

Основна част от рекламата и интереса към тези пакети е именно заради съвместимостта на устройствата с мобилните версии на популярната търсачка, IM услугите на Skype и най-голямата социална мрежа Facebook.

Да си погелум разхогите

Разширяването на пазара на смартфони и приложения за тях, както и на този за нетбук устройства, предлагани в комплект с 3G модеми, логично води до

► Основателят на Facebook Марк Цукърбърг

СНИМКА BLOOMBERG

3.7

► млрд. USD ще инвестират европейските телекоми за поддръжка на мрежите си

по-голямо натоварване на мрежата и търсенето на алтернативни канали за комуникация.

Европейските телекоми са забелязали тенденцията на потребителите си да използват Skype и да водят все повече разговори през 3G мрежата, с което си спестяват стандартните тарифи на съответния телеком.

В същото време операторите се изправят пред нуждата да инвестират все по-големи и по-големи суми в подобряването на преносната мрежа.

Американският телекомуникационен гигант Verizon води преговори за Pay for Use модел на работа с Google.

При него определени приложения - игри, програми и сайтове, ще бъдат таксувани отделно от стандартните абонаментни такси, а с приходите ще се покриват отделните за поддръжка и разширяване на мрежата суми. "В момента около 40% от разходите ни са свързани с поддръжане на мрежите, сървъри, пиъринг, системата за доставяне на съдържание и други ресурси.

Ако телекомите толкова искат да споделят с нас разходите си, може би е време да отворим въпроса за абонаментни такси за използването на услугите ни", коментира юристът на сайта за видеосподеляне Dailymotion.

Потребителите ще го отнесат

Ако спорът доведе до предприемането на някакви действия, крайният резултат ще бъде усетен най-силно от потребителите, чийто достъп до определени приложения или услуги, използвани чрез мобилен интернет, ще бъде ограничен или ще изисква платен абонамент.

При закрити врата

В края на септември France Telecom организира среща между няколко големи европейски телекома, на която е била дискутирана възможността за създаване на нова мобилна платформа за достъп до услуги. Ако планът се реализира, компаниите ще получат дял от яростно развиващия се пазар за софтуер за смартфони.

Георги Панайотов

Новият дизайн на Facebook може да доведе до злоупотреби с лични данни

Потребителите са поощрявани да публикуват допълнителна информация за себе си

Новият редизайн на социалната мрежа Facebook, пуснат в началото на седмицата, поощрява потребителите си в пълни подробности да опишат себе си и ежедневните си активности. Информацията е първото нещо, което се вижда в променените профили и създава

предпоставки за лесни злоупотреби с личните им данни.

Всичко на показ

Една от промените в профила е About секцията, в която се акцентира върху интересите, личните и професионалните връзки на потребителя, най-добрите му приятели, обриването и работното му място. Досега подобна информация можеше да бъде публикувана само след изрично желание на потребителя и обхващаше

по-тясна сфера от личните му данни.

Неограничен достъп до лични данни

Основният проблем на промяната е, че Facebook индексира профила на потребителя си в Google, което прави достъпа до личната им информация много по-лесен за автоматични скриптове и хакерски атаки. Повечето потребители имат напълно непознати хора в листите си с приятели заради Facebook базираните игри, които също ще имат дос-

тъп до най-личната им информация. Остава отворен и въпросът как енджинът на социалната мрежа индексира тези данни, дали се съхраняват някъде и дали се споделят с трети лица.

В момента преминаването към новия дизайн става след конформация от потребителя и ако не желае, не е задължен да го прави. Facebook планира автоматично да промени дизайна на всички профили след няколко седмици, ако промените се приемат положително от Facebook общността.

Да си тунинговаш миска

На пръв поглед инвестицията си струва, но периодът на доходност е твърде кратък

22 800

► EUR струва стандартен тунинг на модел

10 000

► EUR е нормалният тунинг на кола

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Конкурсите за красота винаги са ми навявали асоциации за бакалия с наредени шпекови салами на тезгяха. Но е грешно и долно тези събития да се определят като пазар за месо. Те всъщност са разпространена форма за състезание на финансова мощ и показност.

С нова опаковка

В момента всяко сравнително добре изглеждащо момиче може да се „тунингова“, а инвестицията по подобренията е доста солидна. Подобряването на техническите показатели и интериорният тунинг на автомобил без прекалено разточителство (от типа диаманти по волана и кожа от алигатор за стелки) излиза около 10 хил. EUR. В същото време пълна промяна на предницата и ходовата част на един модел при стандартен хирург може да достигне до 22 хил. EUR. А това включва:

- импланти в устните
- корекции на нос, брадичка, скули
- повдигане на гърдите и поставяне на силикон
- стягане и оформяне на корем, бедра, рамене и козметични корекции на лабията

Поддръжка и консумативи

Това на пръв поглед е еднократна инвестиция, но тя се поддържа от променлив разход по консумативи - солариуми, SPA центрове, чести екскурзии до екзотични дестинации. Около 95% от момичетата, които се подлагат на разкрасителни интервенции, се водят безработни, каза пластичен хирург, с когото в „Пари“ разговаря.

За да се подсилят мобилност и известна автономия на момичето, е добре да се снабди с превозно средство. Ако вземем за пример една от най-популярните плеймейтки у нас Николета Лозанова и нейния Nissan GT-R, цената се движи около 80 хил. EUR. Към това можем да добавим и до 5000 EUR разход за платени публикации за нея и новата ѝ кола.

Много е важно, след като момичето получи подобрения във визуалните си характеристики и добър бранд, да се популяризира. А това са допълнителни разходи.

Най-важни са промо фотосесии при нашумял фотограф (не е важно да е добър, а да е известен и най-добре VIP). После тези сесии се пласират в специализираните медии - жълти вестници, авто- и мъжки списания. Цената на подобна сесия варира от 800 до 3000 лв. в зависимост от наетия фотограф и екипа му, както и от използваната локация и модни аксесоари.

Възможно е главните редактори на мъжки списания да не са склонни за партньорство, под предлог че новият брандинг на конкретното момиче не е достатъчен довод, за да бъде представено отново на корицата. Тези доводи се тушират сравнително лесно с нова инвестиция от 5000 до 15 000 лв.

Победителката е...

Конкурсите за красота са важно стъпало в развитието на момичето, търсещо реализация благодарение на новата си опаковка. Те са мястото, на което моделите показват подобренията си „качества“ и евентуално намират финансово стабилен бизнес партньор, на когото да предложат услугите си. Някои от конкурсите се организират с обратна цел - състезание на инвеститори, в което крайният приз е признание за онези, вложил в усъвършенстването на най-красивата кандидатка.

В общи линии всяко момиче се опитва да пробие в една пренаситена пазарна ниша. Сравнително лесно е да влезе сред масовите клиенти като безличен продукт. Но ако иска да реализира добра печалба и в края на годината да е на плюс след всички разходи и първоначални инвестиции, трябва да придобие добре разпознаваема търговска марка - бранд. Именно това е и първата функция на конкурса.

Ползи за инвеститора

Другата полза от конкурсите е PR. Инвеститорът, който ще консумира „приза“, се обвързва с вербален договор за неговата употреба, поддръжка и подобрене. Инвестира и получава контролния пакет акции, най-често на разсрочено плащане или на ишлеме. Чрез тази инвестиция демонстрира финансова стабилност и инвеститорски потенциал, което прави впечатление в обществото и създава предпоставки за нови сътрудничества.

Ако конкурсът представя познати брандове, в които вече е инвестирано, той може да се сравни с технологично експо, на което всеки участник показва продукта и нанесените по хардуера му подобрения. Ълдейтът на софтуера не е от значение.

След преценяване на всички необходими разходи стигаме до извода, че поддръжката и притежанието на тунингована дама е несигурна и често пъти неоправдана инвестиция. Като оставим настрана липсата на гаранции в случай на повреда от трети лица, преимуществата обикновено имат кратък период на ползване.